

2016

Sporządzone na dzień 31 grudnia
2016 roku i za rok obrotowy
zakończony tego dnia

SPRAWOZDANIE
O WYPŁACALNOŚCI
I KONDYCJI
FINANSOWEJ
PKO TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ S.A.

Ubezpieczenia

Spis treści

Podsumowanie	7
Podstawa sporządzenia	7
Streszczenie zarządcze	8
A. Działalność i wyniki operacyjne	10
A.1 Działalność	10
A.1.1 Informacje ogólne	10
A.1.2 Istotne linie biznesowe zakładu, obszary geograficzne oraz istotne zdarzenia gospodarcze.	11
A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej.	13
A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej).	15
A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności.	16
A.5 Wszelkie inne informacje	16
B. System zarządzania	17
B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania	17
B.1.1 Prezentacja organów zarządzających i nadzorujących, komitetów i kluczowych funkcji.	17
B.1.2 Informacja na temat zasad i praktyk dotyczących wynagrodzeń	25
B.1.3 Informacja dotycząca istotnych transakcji z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na zakład oraz z członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego.	26
B.1.4 Ocena adekwatności systemu zarządzania	26
B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	27
B.2.1. Kompetencje Prezesa i Członków Zarządu	27
B.2.2. Kompetencje osób nadzorujących inne kluczowe funkcje	28
B.2.3. Badanie reputacji Prezesa i Członków Zarządu oraz pozostałych osób pełniących inne kluczowe funkcje.	28
B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności.	29
B.3.1 System zarządzania ryzykiem.	29
B.4 System kontroli wewnętrznej	35
B.4.1 Opis systemu kontroli wewnętrznej	35
B.4.2 Opis realizacji funkcji zgodności z przepisami.	36
B.5 Funkcja audytu wewnętrznego	37
B.6 Funkcja aktuarialna	38
B.7 Outsourcing	39
B.7.1 Zasady outsourcingu	39
B.7.2 Opis outsourcingu istotnych funkcji	40
B.8 Wszelkie inne informacje	40
C. Profil ryzyka	41
C.2 Ryzyko rynkowe	42
C.4 Ryzyko płynności	44

C.5	Ryzyko operacyjne.	.45
C.6	Pozostałe istotne ryzyka	.45
C.7	Wszelkie inne informacje	.46
C.7.1	Zasada „ostrożnego inwestora”.	.46
C.7.2	Koncentracja ryzyk	.47
C.7.3	Techniki Ograniczania Ryzyka.	.48
C.7.4	Testy warunków skrajnych i analiza wrażliwości	.48
C.7.5	Inne informacje	.49
D.	Wycena do celów wypłacalności.	.50
D.1	Aktywa	.50
D.1.1	Aktywowane koszty akwizycji	.51
D.1.2	Wartości niematerialne i prawne	.51
D.1.3	Aktywa z tytułu odroczonego podatku.	.51
D.1.4	Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	.51
D.1.5	Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	.52
D.1.5.1	Dłużne papiery wartościowe	.52
D.1.5.2	Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	.52
D.1.6	Kwoty należne z umów reasekuracji	.52
D.1.7	Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	.52
D.1.8	Należności z tytułu reasekuracji biernej	.53
D.2	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	.53
D.2.1	Wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.	.53
D.2.2	Opis poziomu niepewności związanej z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	.54
D.2.3	Różnice pomiędzy metodologią wyceny rezerw do celów wypłacalności a metodologią wyceny rezerw na potrzeby sprawozdań finansowych	.54
D.2.4	Kwoty należne z umów reasekuracji	.57
D.2.5	Istotne zmiany w założeniach.	.57
D.3	Inne zobowiązania	.57
D.3.1	Pozostałe rezerwy, inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników.	.58
D.3.2	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.	.58
D.3.3	Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	.58
D.3.4	Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	.59
D.3.5	Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach).	.59
D.4	Alternatywne metody wyceny	.59
D.5	Wszelkie inne informacje	.61
E.	Zarządzanie kapitałem.	.62
E.1	Środki własne	.62
E.1.1	Zasady zarządzania środkami własnymi.	.62
E.1.2	Informacja dotycząca struktury środków własnych	.63
E.1.3	Różnice w wartości kapitału dla celów statutowych a celów wypłacalności	.63
E.1.4	Podsumowanie uzupełniających środków własnych	.64
E.1.5	Wyjaśnienie rezerwy uzgodnieniowej	.64
E.2	Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy	.65
E.2.1	Kapitałowy wymóg wypłacalności	.65
E.2.2	Minimalny wymóg kapitałowy	.65

E.3	Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności . . .	.66
E.4	Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym	.66
E.5	Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności . . .	.66
E.6	Wszelkie inne informacje	.66
Załączniki – roczne dane i informacje ilościowe		.67
1. S.02.01.02 – Pozycje bilansowe.		.68
2. S.05.01.02 – Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych		.71
3. S.17.01.02 – Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie		.75
4. S.19.01.21 – Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych		.79
5. S.23.01.01 – Środki własne		.82
6. S.25.01.21 – Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową.		.85
7. S.28.01.01 – Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie.		.86

Słownik użytych pojęć i skrótów:

Lp	Pojęcie	Definicja
1	PKO TU, Spółka, Towarzystwo	PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA
2	Bank, PKO Bank Polski S.A.	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.
3	Solvency II, Wypłacalność II	System zarządzania ryzykiem i kapitałem określony przez zestaw dokumentów opracowanych przez EIOPA, Komisję Europejską i KNF obejmujący dyrektywę (Dyrektywa 2009/138/WE wraz z dyrektywą zmieniającą Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/51/UE), Akt Delegowany (Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r), specyfikację techniczną i wytyczne, zarówno docelowe jak i na okres przejściowy.
4	Ustawa	Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej
5	Akt Delegowany	Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014.
6	Dyrektywa	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/we z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II)
7	Wytyczne	EIOPA-BoS-15/109 PL: Wytyczne z dnia 14.09.2015 dotyczące sprawozdawczości i publicznego ujawniania informacji.
8	Rozporządzenie wykonawcze	Rozporządzenie wykonawcze komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE
9	PSR	Polskie Standardy Rachunkowości. Odwołania do PSR oznaczają odwołania do statutowego sprawozdania finansowego sporządzonego zgodnie z ustawą o rachunkowości.
10	ALM	Asset Liability Management – Zarządzanie Aktywami i Pasywami.
11	Bilans/Sprawozdanie statutowe	Bilans/Sprawozdanie sporządzone wg PSR
12	SCR	Solvency Capital Requirement – Kapitałowy wymóg wypłacalności w ramach systemu Wypłacalność II.
13	MCR	Minimal Capital Requirement – Minimalny kapitałowy wymóg wypłacalności w ramach systemu Wypłacalność II.
14	Współczynniki wypłacalności	iloraz dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR do wartości SCR i iloraz dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR do wartości MCR.
15	Formuła Standardowa, FS	Zdefiniowany w systemie Solvency II sposób wyliczenia wymogu kapitałowego. Kapitałowy wymóg wypłacalności obliczany według formuły standardowej stanowi sumę: 1) podstawowego kapitałowego wymogu wypłacalności; 2) wymogu kapitałowego dla ryzyka operacyjnego; 3) korekty z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i odroczonej podatności dochodowych do pokrywania strat.
16	Środki własne	Fundusze własne w rozumieniu systemu Wypłacalność II.
17	PEST	Analiza czynników zewnętrznych: Polityczno-regulacyjnych, Ekonomicznych, Społecznych i Technologicznych mających wpływ na Spółkę.
18	Testy warunków skrajnych	Narzędzie zarządzania ryzykiem służące do oceny potencjalnego wpływu na sytuację Towarzystwa określonego zdarzenia lub zmian parametrów, które nie są standardowo opisane za pomocą miar statystycznych.

19	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	Rezerwy przeznaczone na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań wynikających z działalności ubezpieczeniowej. Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności stanowi sumę najlepszego oszacowania oraz marginesu ryzyka.
20	BEL (Best Estimate of Liabilities) – najlepsze oszacowanie	Najlepsze oszacowanie jest równe oczekiwanej wartości obecnej przyszłych przepływów pieniężnych (wpływów i wypływów pieniężnych wymaganych do rozliczenia zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji w okresie trwania tych zobowiązań) ważonych prawdopodobieństwem ich realizacji, obliczonej przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka.
21	Margines ryzyka	Kwota zapewniająca, że wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności odpowiada kwocie, której zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji zażądałby za przejście zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji i wywiązanie się z zobowiązań.
22	Profil ryzyka	Ocena poziomu ryzyka ponoszonego przez PKO TU.
23	ORSA, ocena własna ryzyka i wypłacalności	Proces, który obejmuje co najmniej ocenę: 1) ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności przy uwzględnieniu specyficznego profilu ryzyka, zatwierdzonych limitów tolerancji ryzyka oraz strategii działalności zakładu; 2) ciągłej zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności i minimalnym wymogiem kapitałowym oraz wymogami odnoszącymi się do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności; 3) stopnia odchylenia profilu ryzyka danego zakładu od założeń stanowiących podstawę kapitałowego wymogu wypłacalności obliczonego według formuły standardowej lub przy zastosowaniu częściowego albo pełnego modelu wewnętrznego zakładu.
24	Strategiczny limit tolerancji	Dopuszczalny poziom ryzyka określony przez Zarząd, zaakceptowany przez Radę Nadzorczą.
25	Alternatywne metody wyceny	Oznaczają metody wyceny zgodne z art. 75 dyrektywy 2009/138/WE, inne niż te, które zakładają jedynie stosowanie notowanych cen rynkowych tych samych lub podobnych aktywów lub zobowiązań.
26	Outsourcing	Korzystanie z zasobów zewnętrznych.
27	EPIFP	Oczekiwane zyski w przyszłych składkach (Expected Profits in Future Premiums).
28	EIOPA	Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (ang. European Insurance and Occupational Pensions Authority, EIOPA).
29	FATCA	Ustawa o ujawnianiu informacji o rachunkach zagranicznych dla celów podatkowych (ang. Foreign Account Tax Compliance Act). Jej celem jest zobowiązanie zagranicznych instytucji finansowych (ang. FFIs - Foreign Financial Institutions) do przekazywania do USA danych o saldach rachunków oraz informacji o ich właścicielach – podatnikach USA.
30	CRS	CRS (z ang. Common Reporting Standard) to jednolity standard w zakresie przekazywania przez poszczególne państwa informacji na temat klientów instytucji finansowych będących rezydentami podatkowymi innego państwa. CRS opracowany został przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz został przyjęty, jako dyrektywa Unii Europejskiej.
31	Akcja fantomowa	Instrument finansowy, do którego instrumentem bazowym jest akcja PKO Banku Polskiego S.A. i służy jedynie wypłacie ww. części wynagrodzenia zmiennego w wysokości powiązanej z kursem akcji PKO Banku Polskiego S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych SA w Warszawie. Akcja fantomowa nie jest papierem wartościowym ani akcją w rozumieniu Kodeksu spółek handlowych, w szczególności nie daje prawa głosu, ani nie upoważnia do pobierania dywidendy.

Podsumowanie

Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej PKO Towarzystwo Ubezpieczeń na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz za rok obrotowy zakończony tego dnia, zwane dalej „Sprawozdaniem” zostały przygotowane w celu wypełnienia wymogów art. 284 Ustawy. Sprawozdanie zostało przygotowane zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Ustawy, Aktu Delegowanego, Rozporządzenia wykonawczego oraz Wytłuszcznymi EIOPA.

Wycena aktywów i zobowiązań (w tym rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) została wykonana w oparciu o przepisy Ustawy, Aktu Delegowanego oraz Wytłuszcznych EIOPA, a przyjęte zasady zostały opisane w części D Sprawozdania.

Wartość środków własnych została ustalona na podstawie Ustawy, Aktu Delegowanego oraz Wytłuszcznych EIOPA w sprawie klasyfikacji środków własnych.

SCR obliczany jest na podstawie formuły standardowej w oparciu o zasady opisane w Ustawie, Akcie Delegowanym oraz Wytłuszcznych EIOPA. Wszystkie obliczenia dotyczące poszczególnych modułów i podmodułów ryzyka oparto na metodach określonych w Akcie Delegowanym.

Sprawozdanie obejmuje rok 2016 i prezentuje dane według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Sprawozdanie zostało przygotowane z uwzględnieniem wszystkich dostępnych danych według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku, przy czym opisano istotne zmiany, które nastąpiły w działalności PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA do daty sporządzenia Sprawozdania.

W Sprawozdaniu zostały zaprezentowane dane Towarzystwa w tysiącach złotych. W raporcie odniesiono się do wymagań regulacji opisanych powyżej, w takim zakresie, w jakim dotyczą one Towarzystwa. W przypadku braku odniesienia do konkretnego artykułu, oznacza to, że ujawnienia w jego zakresie nie mają zastosowania.

Sprawozdanie składa się z następujących części:

Podsumowanie

A. Działalność i wyniki operacyjne,

B. System zarządzania,

C. Profil ryzyka,

D. Wycena dla celów wypłacalności,

E. Zarządzanie kapitałem,

Załączniki – roczne dane i informacje ilościowe.

Niniejsze Sprawozdanie było przedmiotem badania przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych.

Streszczenie zarządcze

PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA jest spółką Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego, który jest jej jedynym akcjonariuszem. Towarzystwo prowadzi działalność operacyjną od 2016 roku w ramach zezwolenia KNF w grupach 1, 2, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 17 i 18 Działu II (ubezpieczenia majątkowe), koncentrując się na segmencie bancassurance. Główne linie biznesowe obejmują:

- Ubezpieczenia różnych strat finansowych
- Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów
- Ubezpieczenia pokrycia świadczeń medycznych
- Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych.

Spółka nie planowała osiągnięcia dodatniego wyniku finansowego w pierwszym roku działalności ze względu na koszty poniesione na uruchomienie Spółki oraz czas potrzebny na zbudowanie portfela polis generującego zyski.

Portfel lokat Towarzystwa składał się z przede wszystkim z obligacji Skarbu Państwa (dominująca pozycja) oraz depozytów bankowych. Spółka lokuje środki własne oraz stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych kierując się strategią inwestycyjną i limitami wewnętrznymi.

System zarządzania w PKO TU zapewnia prawidłowe i bezpieczne zarządzanie prowadzoną działalnością poprzez posiadanie przejrzystej struktury organizacyjnej, odpowiednio podzielone zakresy odpowiedzialności, efektywne ścieżki raportowania, sprawne kanały informacyjne, ciągłe doskonalenie organizacji i eliminację nieefektywności oraz ryzyk wykraczających poza tolerancję Spółki, a także kompletność i aktualność regulacji wewnętrznych.

Towarzystwo zapewnia, że osoby pełniące funkcje Prezesa Zarządu, Członków Zarządu lub wykonujące czynności w ramach innych kluczowych funkcji mają odpowiedni poziom kompetencji, biorąc pod uwagę obowiązki przypisane do poszczególnych osób. Celem Towarzystwa jest zapewnienie odpowiedniego poziomu zróżnicowania kwalifikacji, wiedzy i odpowiedniego doświadczenia poszczególnych osób, by zagwarantować, że Towarzystwo jest właściwie zarządzane i nadzorowane.

W przypadku outsourcingu podstawowych lub ważnych funkcji Towarzystwo przeprowadza staranną selekcję partnerów oraz przeprowadza analizę ryzyka, która dodatkowo wymaga zaopiniowania przez Lokalny Komitet Ryzyka przed podjęciem finalnej decyzji przez Zarząd. Wszystkie firmy, którym zlecono wykonywanie czynności są podmiotami działającymi w Polsce, a umowy zawarte z nimi poddane są polskiej jurysdykcji.

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych.

Celem zarządzania ryzykiem jest realizacja kluczowych celów Spółki przy zapewnieniu kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymaniu w ramach przyjętej tolerancji na ryzyko i systemu limitów, w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym i prawnym. Podział odpowiedzialności w ramach systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej został określony zgodnie z zasadą Trzech Linii Obrony.

Celem własnej oceny ryzyka i wypłacalności w PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA jest utrzymanie optymalnego poziomu środków własnych zapewniającego bezpieczeństwo działalności przy uwzględnieniu zmian profilu ryzyka i skali działalności oraz niekorzystnych warunków skrajnych. Proces ORSA jest zintegrowany z bieżącym zarządzaniem, planowaniem finansowym oraz strategią biznesową Towarzystwa. W szczególności decyzje dotyczące wdrażania nowych produktów, kształtowania programów reasekuracji oraz strategii inwestycyjnej Spółki są podejmowane po przeprowadzeniu dogłębnej analizy sytuacji kapitałowej oraz z uwzględnieniem zidentyfikowanych ryzyk, po ocenie istniejących mitygacji oraz mając na uwadze wdrożenie ewentualnych dodatkowych mechanizmów kontrolnych. Analizy w zakresie dopasowania profilu ryzyka Spółki do założeń leżących u podstaw formuły standardowej oraz oszacowanie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności pokazują, że ogólne potrzeby w zakresie wypłacalności Spółki nie przekraczają wymogów kapitałowych kalkulowanych zgodnie z formułą standardową.

W Spółce zidentyfikowane zostały następujące rodzaje ryzyka, które objęte są adekwatnymi procesami zarządzania ryzykiem:

- ryzyko aktuarialne,
- ryzyko rynkowe,
- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko kapitałowe,
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko biznesowe (w tym ryzyko strategiczne),
- ryzyko modeli,
- ryzyko utraty reputacji.

Dla wszystkich mierzalnych kategorii ryzyka uznanych za istotne Spółka zdefiniowała i monitorowała strategiczne limity tolerancji na ryzyko.

W celu ochrony kapitału, Zarząd PKO TU zawarł umowy reasekuracji proporcjonalnej dla portfela ubezpieczeń do pożyczki gotówkowej oraz kredytu hipotecznego, efektywnej od początku sprzedaży, oraz umowy katastroficznej dla portfela ubezpieczeń nieruchomości. Dodatkowo Spółka zarządza ekspozycją na ryzyko stopy procentowej poprzez techniki ALM.

Spółka kalkuluje wymóg kapitałowy z zastosowaniem formuły standardowej. Współczynnik wypłacalności PKO TU wg stanu na koniec roku 2016 wyniósł 323,53%. Środki własne w systemie Solvency II w całości należą do Kategorii 1. Jak wskazują wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych, Spółka zachowuje pokrycie wymogów kapitałowych środkami własnymi nawet w przypadku zaistnienia niekorzystnych scenariuszy.

W okresie sprawozdawczym wprowadzono kilka istotnych zmian w zakresie systemu zarządzania:

- I wdrożono wymagania dotyczące systemu zarządzania produktem, wynikające z rekomendacji organu nadzoru,
- II wdrożono wymagania dotyczące środowiska teleinformatycznego,
- III wdrożono wytyczne organu nadzoru dotyczące zarządzaniem ryzykiem powodzi, w szczególności proces, mierniki, narzędzie do pomiaru ryzyka powodzi.

A. Działalność i wyniki operacyjne

A.1 Działalność

A.1.1 Informacje ogólne

Tabela A.1.1. Informacje ogólne

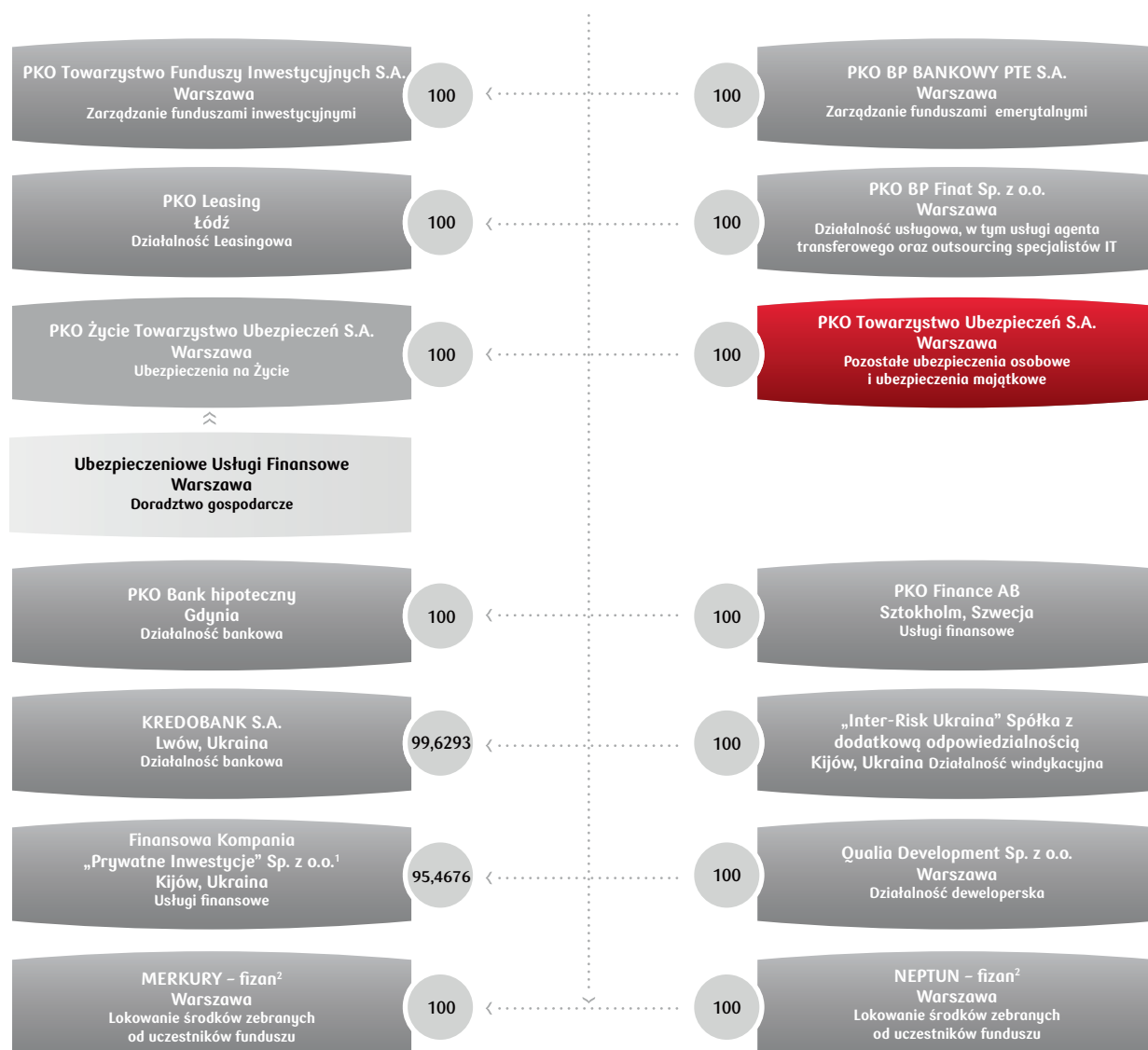
Nazwa i forma prawna zakładu	PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA (dalej Spółka, PKO TU, Towarzystwo) jest spółką wpisaną do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000551487, NIP 527-273-41-44, REGON 361272718, o kapitale zakładowym w wysokości 25 000 tys. zł w pełni opłaconym. Adres Ul. Chłodna 52 00-872 Warszawa Polska
Nazwa i dane kontaktowe organu nadzoru odpowiedzialnego za nadzór finansowy nad zakładem	PKO TU podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego, Adres: Plac Powstańców Warszawy 1, 00-030 Warszawa Polska
Imię i nazwisko oraz dane kontaktowe biegłego rewidenta zakładu	Justyna Zań, biegły rewident nr 12750 działający w imieniu KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. nr ewidencyjny 3546 Adres: ul. Inflancka 4A 00-189 Warszawa Polska
Informacje dotyczące udziałowców posiadających znaczne pakiety akcji zakładu	Właścicielem PKO TU jest PKO Bank Polski S.A. (dalej Bank, PKO BP) posiadający 100% akcji Spółki i 100% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy. Adres: ul. Puławska 15 02-515 Warszawa Polska
Wykaz istotnych zakładów powiązanych	PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA i PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA są podmiotami zależnymi od PKO Banku Polskiego S.A., który jest jedynym akcjonariuszem obu Towarzystw. PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA (dalej Spółka) jest spółką wpisaną do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000031094, NIP 521-04-19-914, REGON 010630940, o kapitale zakładowym w wysokości 89 308 936,29 zł w pełni opłaconym.

Skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na dzień 31 grudnia 2016 roku stanowił Bank, jako jednostka dominująca oraz 42 spółki zależne bezpośrednio lub pośrednio. Uproszczona struktura organizacyjna Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego, uwzględniająca jednostki organizacyjne zależne bezpośrednio od PKO Banku Polskiego znajduje się na schemacie nr 1.

Pozycję PKO TU w prawnej strukturze Grupy Kapitałowej Banku przedstawia poniższy schemat.

Schemat A.1.1 Struktura Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego z uwzględnieniem PKO TU.

GRUPA KAPITAŁOWA PKO BANKU POLSKIEGO S.A. Jednostki bezpośrednio zależne*

*ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. metodą pełną

A.1.2 Istotne linie biznesowe zakładu, obszary geograficzne oraz istotne zdarzenia gospodarcze

Spółka PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA powstała zgodnie ze strategią PKO Banku Polskiego w zakresie rozwoju bancassurance w Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego. Prace związane z tworzeniem nowej spółki rozpoczęły się w 2014 roku. W marcu 2015 Towarzystwo otrzymało zezwolenie KNF na prowadzenie działalności w grupach 1, 2, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 17 i 18, działalność ubezpieczeniową i reasekuracyjną w zakresie ubezpieczeń Działu II (ubezpieczenia majątkowe) załącznika do Ustawy.

W pierwszym kwartale 2016 Spółka, zgodnie z planem, rozpoczęła działalność operacyjną. Pierwszym produktem w ofercie sprzedaży było ubezpieczenie do kart kredytowych klientów PKO Banku Polskiego (styczeń 2016). W dalszej części roku Towarzystwo koncentrowało się na wdrażaniu kolejnych produktów ubezpieczeniowych do sprzedaży (głównie ubezpieczenie od utraty pracy i nieszczęśliwych wypadków do pożyczki gotówkowej i kredytów hipotecznych, ubezpieczenie mienia dla kredytobiorców). Na koniec 2016 roku rzeczowy zakres działalności Spółki obejmował polisy we wszystkich grupach, które mieszczą się w przedmiocie jej licencji (1, 2, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 18 Działu II).

Produkty ubezpieczeniowe w ofercie Spółki dzielą się również na następujące grupy wg. klasyfikacji linii biznesowych Solvency II:

- Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów,
- Ubezpieczenia pokrycia świadczeń medycznych,
- Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe,
- Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych,
- Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej,
- Ubezpieczenia kredytów i poręczeń,
- Ubezpieczenia różnych strat finansowych,
- Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej,
- Ubezpieczenia świadczenia pomocy.

Spółka identyfikuje 4 istotne linie biznesu obejmujące 99,78% składki przypisanej ogółem:

- Ubezpieczenia różnych strat finansowych
- Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów
- Ubezpieczenia pokrycia świadczeń medycznych
- Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych

Produkty ubezpieczeniowe Spółki były oferowane klientom za pośrednictwem jednego podmiotu tj. PKO Banku Polskiego na podstawie zawartej umowy agencyjnej. Składka przypisana brutto PKO TU w 2016 roku wyniosła 365 676 tys. zł, z czego najwięcej (64%) stanowiły ubezpieczenia różnych strat finansowych, w tym głównie ubezpieczenie spłaty kredytu hipotecznego i pożyczki gotówkowej na wypadek utraty źródła dochodu dla klientów PKO Banku Polskiego.

Struktura poziomu biznesu Spółki mierzona składką przypisaną w 2016 przedstawia się następująco:

Tabela A.1.2. Struktura poziomu biznesu Spółki (w tys. zł).

Linia biznesu	Wartość	Udział %
Ubezpieczenia różnych strat finansowych	235 585	64,42%
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	69 778	19,08%
Ubezpieczenia pokrycia świadczeń medycznych	51 190	14,00%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	8 313	2,27%
Pozostałe	810	0,22%
SUMA	365 676	100,00%

Spółka nie prowadzi działalności poza granicami Polski.

Priorytetami działalności Spółki w roku 2016 było zakończenie budowy struktur administracyjnych organizacji oraz rozpoczęcie działalności operacyjnej. Wśród istotnych zdarzeń gospodarczych w rozpatrywanym okresie należy wymienić zmiany w składzie Zarządu, zarówno w roku 2016, jak i 2017, opisane w rozdziale B.1.1.

W celu ochrony kapitału, Zarząd PKO TU zawarł umowy reasekuracji proporcjonalnej dla portfela ubezpieczeń do pożyczki gotówkowej oraz kredytu hipotecznego, obowiązujących od początku sprzedaży oraz umowy katastroficznej dla portfela ubezpieczeń nieruchomości chroniących portfel Spółki od momentu rozpoczęcia sprzedaży w 2016 r.

Ponadto, zgodnie z planem finansowym, w 1 kwartale 2016 roku, dotychczasowy akcjonariusz PKO Bank Polski objął 100% nowej emisji akcji Spółki PKO TU na kwotę 22 000 tys. zł (w tym 5 000 tys. zł kapitał akcyjny oraz 17 000 tys. zł kapitał zapasowy).

A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Spółka osiągnęła w 2016 roku stratę finansową (netto) w wysokości 6 642 tys. zł (wg. polskich standardów rachunkowości), co oznacza wynik gorszy od ubiegłego roku o 5 287 tys. zł, zaznaczyć należy jednak, że w 2015 roku Spółka nie prowadziła jeszcze działalności operacyjnej. Negatywna zmiana wynika głównie z wyższych kosztów operacyjnych (w 2015 roku wydatki związane z budową administracji spółki finansowane były z Funduszu organizacyjnego i nie obciążały bieżącego wyniku finansowego).

W związku z relatywnie krótkim okresem działalności operacyjnej, PKO TU nie osiągnęło w 2016 r. dodatniego poziomu wyniku technicznego.

Wyniki finansowe brutto i netto oraz wyniki techniczne w latach 2015-2016 przedstawia poniższa tabela.

Tabela A.2.1. Wyniki finansowe brutto i netto oraz wyniki techniczne (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość na dzień 31.12.2015	Wartość na dzień 31.12.2016	Zmiana
Wynik techniczny ubezpieczeń	-4 802	-9 563	-4 761
Wynik finansowy brutto	-4 330	-8 738	-4 408
Wynik finansowy netto	-1 355	-6 642	-5 287

Wyniki z działalności przedstawione w dalszej części dokumentu zostały zaprezentowane w podziale na linie biznesowe Solvency II, spójnie z danymi finansowymi wykazanymi w sprawozdaniu finansowym zakładu. Mapa definiująca produkt wg. systematyki Solvency II w podziale na grupy KNF przedstawia poniższa tabela:

Tabela A.2.2. Mapa definiująca produkt

Linie biznesowe (Solvency II)	Grupa (KNF)	Nazwa (KNF)
UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE		
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	01	Ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej
Ubezpieczenia pokrycia świadczeń medycznych	02	Ubezpieczenia choroby
UBEZPIECZENIA POZOSTAŁE INNE NIŻ NA ŻYCIE		
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	07	Ubezpieczenia przedmiotów w transporcie, obejmujące szkody na transportowanych przedmiotach, niezależnie od każdorazowo stosowanych środków transportu

Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	08	Ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami, obejmujące szkody rzeczowe nieujęte w grupach 3-7
	09	Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	13	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej ogólnej)
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	14	Ubezpieczenia kredytu
	15	Gwarancja ubezpieczeniowa
Ubezpieczenia różnych strat finansowych	16	Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	17	Ubezpieczenia ochrony prawnej
Ubezpieczenia świadczenia pomocy	18	Ubezpieczenia assistance w podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania

Na poziom wyniku technicznego Spółki w 2016 roku wpływ miały m.in. następujące elementy:

Tabela A.2.3. Informacja o wynikach z działalności operacyjnej łącznie (w tys. zł)

	Wartość na dzień 31.12.2015	Wartość na dzień 31.12.2016	Zmiana
Składka przypisana brutto	0	365 676	365 676
Odszkodowania i świadczenia brutto	0	2 034	2 034
Koszty działalności ubezpieczeniowej	4 802	15 211	10 409

W związku z tym, iż PKO TU rozpoczęło działalność operacyjną w I kwartale 2016 roku, poziom wyniku technicznego w 2015 roku kształtowały jedynie koszty administracyjne. Spółka nie raportowała wyniku z działalności operacyjnej w podziale na linie biznesowe. Relatywnie niski udział szkód wypłaconych do składki przypisanej w 2016 (0,56%) wynika z krótkiego dotychczasowego okresu życia polisy w ryzyku ubezpieczyciela. Koszty działalności ubezpieczeniowej stanowiły w 2016 roku 4,16% składki przypisanej brutto Towarzystwa.

Najwyższy udział w stracie technicznej Spółki w 2016 roku miała linia Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych (63%) jako efekt wysokiego poziomu odszkodowań wypłaconych z ryzyka opadów deszczu (92% wszystkich szkód wypłaconych w 2016 przez PKO TU) oraz relatywnie wysokiego poziomu kosztów administracyjnych alokowanych składką zarobioną na udziale własnym. Portfel ubezpieczeń od ognia i innych szkód rzeczowych składa się z polis jednorocznych, w odróżnieniu od polis z dłuższym okresem ubezpieczenia w pozostałych liniach biznesu.

Informację o wynikach z działalności operacyjnej w istotnych liniach biznesowych w kolejności udziału składki przypisanej w portfelu ubezpieczeń przedstawiono poniżej.

Tabela A.2.4. Informacja o wynikach z działalności operacyjnej w istotnych liniach biznesowych (w tys. zł)

Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Wartość na dzień 31.12.2015	Wartość na dzień 31.12.2016	Zmiana
Składka przypisana brutto	0	235 585	235 585
Odszkodowania i świadczenia brutto	0	75	75
Koszty działalności ubezpieczeniowej	0	5 110	5 110
Wynik techniczny ubezpieczeń	0	-1 980	-1 980

Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Wartość na dzień 31.12.2015	Wartość na dzień 31.12.2016	Zmiana
Składka przypisana brutto	0	69 776	69 776
Odszkodowania i świadczenia brutto	0	0	0
Koszty działalności ubezpieczeniowej	0	1 548	1 548
Wynik techniczny ubezpieczeń	0	-636	-636

Ubezpieczenia pokrycia świadczeń medycznych	Wartość na dzień 31.12.2015	Wartość na dzień 31.12.2016	Zmiana
Składka przypisana brutto	0	51 190	51 190
Odszkodowania i świadczenia brutto	0	1	1
Koszty działalności ubezpieczeniowej	0	1 151	1 151
Wynik techniczny ubezpieczeń	0	-495	-495

Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Wartość na dzień 31.12.2015	Wartość na dzień 31.12.2016	Zmiana
Składka przypisana brutto	0	8 313	8 313
Odszkodowania i świadczenia brutto	0	1 877	1 877
Koszty działalności ubezpieczeniowej	0	6 803	6 803
Wynik techniczny ubezpieczeń	0	-6 026	-6 026

A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

W 2016 roku Towarzystwo inwestowało w dwie kategorie lokat: bezpieczne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa (obligacje Skarbu Państwa) oraz depozyty w renomowanych bankach. W 2016 roku zaobserwowano istotny wzrost wolumenu aktywów inwestycyjnych (78 971 tys. zł), który wynikał z rozwoju biznesu i dopłaty do kapitału Spółki. Struktura przychodów i kosztów związanych z działalnością inwestycyjną została przedstawiona w poniższych tabelach.

Tabela A.3.1. Przychody z działalności lokacyjnej PKO TU (w tys. zł).

Przychody	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Różnica
Niezrealizowane zyski	0	0	0
Obligacje państwowe	0	0	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	0	0	0
Przychody z lokat	515	1 985	1 471
Obligacje państwowe	157	1 925	1 769
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	358	60	-298
Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny	0	0	0
Obligacje państwowe	0	0	0
Razem	515	1 985	1 471

Tabela A.3.2. Koszty działalności lokacyjnej PKO TU (w tys. zł)

Koszty	Za okres 01.01.2015-31.12.2015	Za okres 01.01.2016-31.12.2016	Różnica
Niezrealizowane straty	0	321	321
Obligacje państwowe	0	321	321
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	0	0	0
Koszty z działalności lokacyjnej	27	298	272
Obligacje państwowe	24	294	270
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	3	5	2
Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny	24	1 214	1 190
Obligacje państwowe	24	1 214	1 190
Razem	51	1 834	1 783

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała inwestycji związanych z sekurytyzacją.

A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Strata z pozostałych rodzajów działalności PKO TU w 2016 roku w wysokości 541 tys. zł stanowi głównie (96%) obciążenie wynikające z Ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych.

Tabela A.4.1. Strata z pozostałych rodzajów działalności PKO TU (w tys. zł)

Pozostałe przychody i koszty	Wartość na dzień 31.12.2015	Wartość na dzień 31.12.2016	Zmiana
Pozostałe przychody operacyjne	3	49	46
Pozostałe koszty operacyjne	18	590	572
w tym podatek od niektórych instytucji finansowych	0	521	521
Wynik z pozostałej działalności operacyjnej	-15	-541	-526

Spółka PKO TU nie posiada istotnych umów leasingowych.

A.5 Wszelkie inne informacje

Spółka nie posiada innych, poza wykazanymi w powyższych rozdziałach, istotnych informacji dotyczących działalności i wyników operacyjnych w analizowanym okresie sprawozdawczym.

B. System zarządzania

B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania

B.1.1 Prezentacja organów zarządzających i nadzorujących, komitetów i kluczowych funkcji

System zarządzania w PKO TU zapewnia prawidłowe i bezpieczne zarządzanie prowadzoną działalnością poprzez posiadanie przejrzystej struktury organizacyjnej, odpowiednio podzielone zakresy odpowiedzialności, efektywne ścieżki raportowania, sprawne kanały informacyjne, ciągłe doskonalenie organizacji i eliminację nieefektywności oraz ryzyk wykraczających poza tolerancję Spółki, a także kompletność i aktualność regulacji wewnętrznych.

Organami Spółki są Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, Rada Nadzorcza oraz Zarząd.

Skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2016 roku:

Pan Sławomir Łopalewski – Prezes Zarządu,

odpowiedzialny za obszar HR, prawny, zgodności, kontrolę wewnętrzną, audyt wewnętrzny, zarządzanie ryzykiem, wsparcie biznesu,

Pani Danuta Gołaszewska – Członek Zarządu,

odpowiedzialny za obszar produktów, oceny ryzyka i sprzedaży,

Pan Leszek Skop – Członek Zarządu,

odpowiedzialny za obszar finansów, aktuariatu i reasekuracji, operacji i likwidacji szkód, IT i administracji.

Zmiany w Zarządzie Spółki w trakcie 2016 roku:

- 1) z dniem 27 października 2016 roku rezygnację złożył Członek Zarządu - Pan Robert Świderski,
- 2) z dniem 2 listopada 2016 roku w skład Zarządu Spółki powołany został Pan Leszek Skop.

Zmiany w Zarządzie Spółki w trakcie 2017 roku:

- 1) z dniem 31 stycznia 2017 roku rezygnację złożył Członek Zarządu - Pani Danuta Gołaszewska
- 2) z dniem 1 lutego 2017 roku w skład Zarządu Spółki powołany został Pan Tomasz Mańko.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2016 roku:

Pan Jan Emeryk Rościszewski – Przewodniczący Rady Nadzorczej, odpowiedzialny za kierowanie pracami Rady Nadzorczej, koordynację tych prac, zwoływanie posiedzenia Rady Nadzorczej i przewodniczenie posiedzeniu Rady Nadzorczej

Pan Szymon Wałach – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, wykonuje obowiązki Przewodniczącego Rady Nadzorczej pod jego nieobecność

Pan Mieczysław Król – Członek Rady Nadzorczej

Pan Tomasz Belka – Członek Rady Nadzorczej

Pan Adrian Adamowicz – Członek Rady Nadzorczej

Pan Paweł Metrycki – Członek Rady Nadzorczej

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki w trakcie 2016 roku:

- 1) z dniem 24 marca 2016 roku rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej złożył Pan Jarosław Myjak,
- 2) z dniem 30 kwietnia 2016 roku rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej złożył Pan Paweł Borys,
- 3) z dniem 30 listopada 2016 roku rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej złożył Pan Jacek Gdański.

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki w trakcie 2017 roku:

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna w Warszawie wskazała na Członków Rady Nadzorczej Spółki:

- 1) Pana Józefa Puzynę - ze skutkiem na dzień 17 lutego 2017 roku,
- 2) Pana Artura Klucznego - ze skutkiem na dzień 17 lutego 2017 roku.

Dodatkowo z dniem 10 kwietnia 2017r. rezygnację z zasiadania w Radzie Nadzorczej złożył Pan Adrian Adamowicz.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna w Warszawie wskazała na Członków Rady Nadzorczej Spółki:

- 1) Pana Jana Emeryka Rościszewskiego - ze skutkiem na dzień 25 lipca 2016 roku,
- 2) Pana Mieczysława Króla - ze skutkiem na dzień 28 lipca 2016 roku.

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę, wykonuje wszelkie uprawnienia w sprawach niezastrzeżonych przez prawo lub Statut do kompetencji pozostałych organów, a w szczególności:

- zatwierdza ogólne i szczególne warunki ubezpieczenia i dokonuje w nich zmiany,
- uchwała taryfy stawek ubezpieczeniowych,
- odpowiada za opracowanie, wprowadzenie, funkcjonowanie regulacji wewnętrznych określających sposób wykonywania przez Spółkę działalności ubezpieczeniowej, w szczególności w zakresie czynności zleconych innym podmiotom, w tym regulaminu kontroli wewnętrznej,
- może, po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej, podjąć decyzję o wypłacie akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy na koniec roku obrotowego, jeżeli Spółka posiada środki wystarczające na wypłatę. Zarząd jest upoważniony do dysponowania na potrzeby wypłaty zaliczki środkami zgromadzonymi na kapitale zapasowym lub rezerwowych utworzonych z zysku, bez zgody Walnego Zgromadzenia,
- dokonuje czynności z zakresu prawa pracy. Zarząd upoważnia dodatkowo inną osobę/osoby do wykonywania czynności w tym zakresie.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

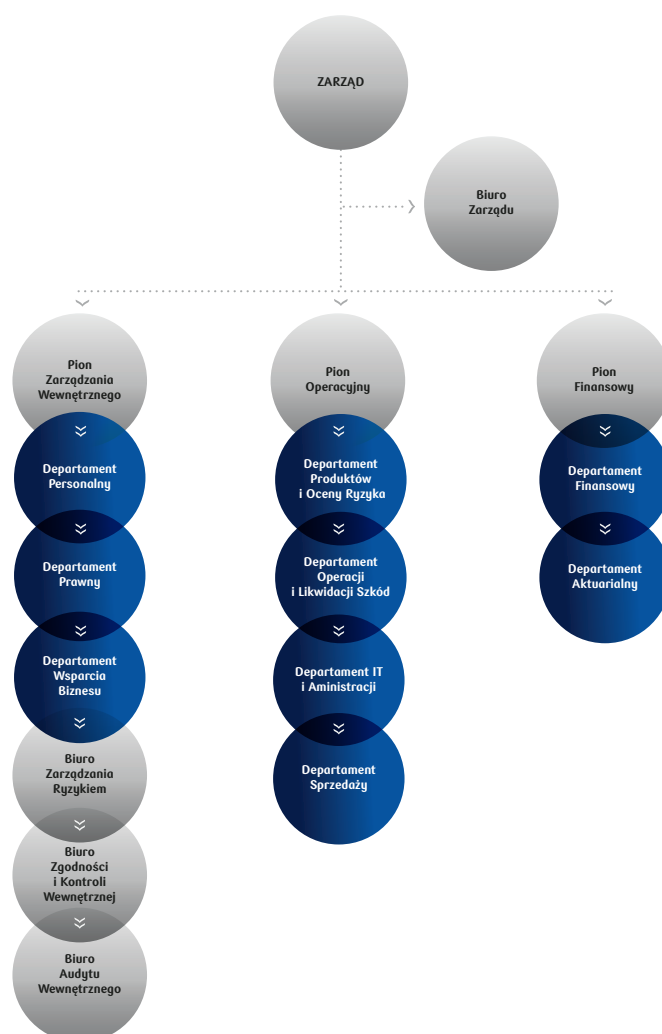
W szczególności do kompetencji Rady Nadzorczej, należy:

- zatwierdzenie rocznego planu rzeczowo-finansowego Spółki oraz grupy kapitałowej Spółki,
- zatwierdzenie wieloletniego planu finansowego Spółki (strategii Spółki) oraz grupy kapitałowej Spółki,
- ocena skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania Zarządu z działalności grupy kapitałowej Spółki oraz przedstawianie sprawozdania z wyników tej oceny walnemu zgromadzeniu,
- wyznaczenie biegłego rewidenta dokonującego badania sprawozdań finansowych Spółki oraz dokonywanie oceny i informowanie o przyczynach rozwiązania umowy zawartej z biegłym rewidentem w sprawozdaniu Rady Nadzorczej z wyników oceny sprawozdań, o których mowa w art. 395 § 2 pkt 1 KSH,
- zatwierdzanie regulaminu w zakresie czynności zleczanych podmiotom trzecim,
- zatwierdzanie uchwalanych przez Zarząd zasad funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej oraz strategii zarządzania ryzykiem w Spółce, włączając Strategiczne limity tolerancji,
- ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- ocena stosowania przez Spółkę „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” uchwalonych przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 22 lipca 2014r., przyjętych do stosowania przez Spółkę (– „Zasady Ładu korporacyjnego”),
- ocena funkcjonowania polityki wynagradzania w Spółce oraz przedstawianie raportu w tym zakresie Walnemu Zgromadzeniu,

- wyrażanie uprzedniej zgody na:
  - nabycie, zbycie, obciążenie lub oddanie do korzystania osobie trzeciej nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości; w takim przypadku art. 393 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych nie stosuje się,
  - utworzenie lub likwidacja oddziału, przedstawicielstwa lub innej jednostki organizacyjnej Spółki,
  - przeniesienie lub nabycie całości lub części portfela ubezpieczeń,
  - rozporządzenie prawem Spółki, zaciągnięcie zobowiązania w imieniu Spółki lub ustanowienie obciążenia na majątku Spółki o wartości przekraczającej równowartość w jakiejkolwiek walucie obcej kwoty 2.500.000 (słownie: dwa miliony pięćset tysięcy) złotych netto, wynikających z jednej czynności prawnej jak i kilku czynności z tym samym podmiotem lub podmiotem z nim powiązanych (tj. spółką powiązaną w rozumieniu ustawy Kodeks spółek handlowych) w okresie roku obrotowego, o ile nie przewidziano tego w zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą planie rzeczowo-finansowym Spółki. Kwoty w walucie obcej przelicza się na złote polskie (PLN) według kursu ogłaszanego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego na dzień zwrócenia się do Rady Nadzorczej o wyrażenie zgody,
  - zaciągnięcie zobowiązania o charakterze pozabilansowym bez względu na wartość takiego zobowiązania, w szczególności na zawarcie kredytu, pożyczki, wystawienie weksla, udzielenie poręczenia.

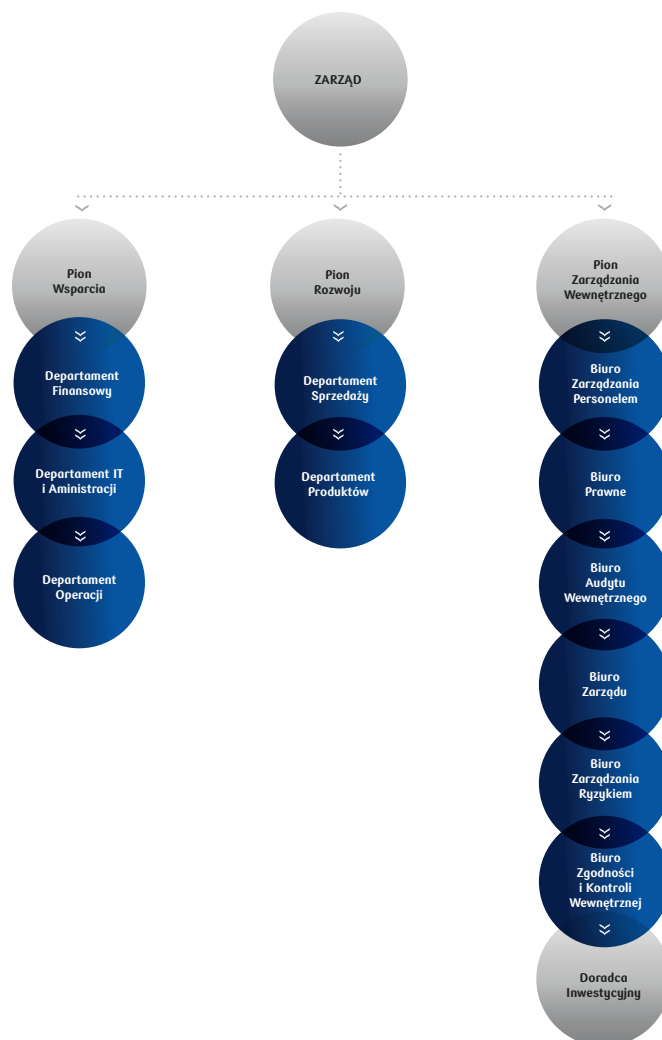
Spółka zapewnia niezależność innych kluczowych funkcji takich jak: zarządzania ryzykiem, aktuarialnej, zgodności i kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego, a także sposób komunikacji umożliwiający i zapewniający przekazywanie przez wszystkie jednostki Spółki innym kluczowym funkcjom, informacji dotyczących lub mogących mieć wpływ na zarządzanie ryzykiem i kapitałem. Jednocześnie każdy pracownik Spółki ma obowiązek przekazywania informacji o nowo zidentyfikowanych, istotnych ryzykach.

Scemat B.1.1. Schemat organizacyjny PKO TU na dzień 31 grudnia 2016 roku

W 2017 roku nastąpiły w Spółce istotne zmiany struktury organizacyjnej. Nową strukturę przedstawia schemat poniżej.

Scemat B.1.2. Aktualny schemat organizacyjny

Przeprowadzone zmiany struktury organizacyjnej pomiędzy końcem 2016 roku a stanem aktualnym na dzień składania raportu obejmują modyfikację struktury organizacyjnej, tj. uproszczenie hierarchii zarządzania i zredukowanie poziomów zarządzania z trzech do dwóch, zmieniono również nazewnictwo części jednostek organizacyjnych. Modyfikacje zostały przeprowadzone dwuetapowo. W lutym 2017 roku zreorganizowano Pion Zarządzania Wewnętrznego likwidując funkcjonujący w jego strukturach Departament Wsparcia Biznesu oraz utworzono nowy Pion Rozwoju składający się z Departamentu Produktów i Departamentu Sprzedaży.

W marcu 2017 roku powstał nowy Pion Wsparcia składający się z dotychczasowego Departamentu Finansowego, Departamentu IT i Administracji oraz Departamentu Operacji (funkcjonującego wcześniej pod nazwą Departament Operacji i Likwidacji Szkód). Departament Aktuarialny został włączony do struktur Departamentu Finansowego.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem w Spółce funkcjonują następujące Komitety:

- Lokalny Komitet Ryzyka,
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami,
- Komitet Inwestycyjny,
- Komitet Audytu,
- Komitet Ryzyka - podkomitet Komitetu Audytu,
- Komitet Projektowy,
- Komitet Produktowy.

Lokalny Komitet Ryzyka jest stałym komitetem Spółki, którego celem jest wsparcie Zarządu Spółki w realizacji celów statutowych Spółki, obowiązków wynikających z prawa oraz realizacji strategii w zakresie zarządzania ryzykiem i kapitałem w Spółce. Do zadań Komitetu należy w szczególności:

- kształtowanie oraz regularny przegląd strategii zarządzania ryzykiem oraz opiniowanie polityk/procedur związanych z zarządzaniem poszczególnych istotnych ryzyk związanych z działalnością Spółki,
- nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Spółce, w tym nad zgodnością działalności z prawem i wewnętrznymi regulacjami normatywnymi,
- nadzór nad procesami identyfikacji, oceny i pomiaru, monitorowania i kontroli, zarządzania ryzykiem oraz raportowaniem w celu utrzymywania ryzyka w Spółce na akceptowalnym poziomie,
- monitorowanie profilu ryzyka, zgodnie z przyjętą Strategią Zarządzania Ryzykiem w oparciu o przedstawione raporty,
- monitorowanie statusu realizacji działań ograniczających ryzyko w oparciu o raporty,
- regularne monitorowanie, nie rzadziej niż raz w roku, oceny jakości i terminowości wykonania czynności podstawowych zleczanych podmiotom zewnętrznym z udziałem właścicieli biznesowych poszczególnych relacji na podstawie przygotowanych do oceny danych przez dyrektorów odpowiednich komórek organizacyjnych, których kompetencje dotyczą obszaru zlecanego podmiotom zewnętrznym,
- wydawanie opinii na temat planowanego zlecenia na zewnątrz czynności podstawowej,
- rozpatrywanie wniosków o akceptację ryzyka,
- rekomendacja w zakresie zmian w systemie zarządzania ryzykiem
- działalność Komitetu obejmuje również nadzór nad obszarem bezpieczeństwa systemów informatycznych: danych w nich przechowywanych, bezpieczeństwa informacji, zachowania ciągłości procesów biznesowych i zarządzania sytuacjami kryzysowymi.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) jest stałym komitetem Spółki, którego celem jest wspieranie Zarządu Towarzystwa w wypełnianiu statutowych obowiązków i zobowiązań prawnych oraz w realizacji strategii w zakresie zarządzania aktywami i pasywami Towarzystwa. Do zadań ALCO należy w szczególności:

- zarządzanie aktywami i pasywami w oparciu o poziom ryzyka rynkowego, płynność, poziom ryzyka kredytowego,
- monitorowanie limitów,
- monitorowanie pokrycia aktywami rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, ogółem i na poszczególnych portfelach (kwota, rodzaj aktywów),
- monitorowanie luk płynnościowych, ogółem i na poszczególnych portfelach,
- rekomendowanie zmian mandatów inwestycyjnych w ramach przyjętej strategii i procedury określającej limity inwestycyjne,
- monitorowanie wdrażania założeń strategii inwestycyjnej, zapewnianie prawidłowej implementacji zasad oraz wytycznych dotyczących działalności inwestycyjnej,
- rekomendowanie strategii inwestycyjnej i procedury określającej limity inwestycyjne Zarządowi Towarzystwa oraz ich regularny przegląd,
- przegląd transakcji o zwiększonym znaczeniu,
- monitorowanie zgodności działalności inwestycyjnej z przepisami prawa,
- opiniowanie nowych instrumentów finansowych wprowadzanych do portfela inwestycyjnego,
- monitorowanie skuteczności zabezpieczeń w przypadku transakcji zabezpieczających.

Komitet Inwestycyjny jest stałym komitetem Spółki, którego głównym celem jest nadzór nad procesem zarządzania aktywami. Komitet został powołany, aby spełniać następujące funkcje:

- monitorowanie realizacji celów inwestycyjnych, zapewnienia zgodności z procesem inwestycyjnym, zasadami i wytycznymi (liniami i limitami),
- monitorowanie sytuacji makroekonomicznej i sytuacji na rynkach finansowych,
- raport z incydentów w procesie inwestycyjnym lub transakcyjnym, przekroczeń limitów,
- omówienie i rekomendacja alokacji aktywów oraz znaczących pozycji, szczególnie w sytuacji znaczących zmian na rynku, zmian prawnych czy rekomendacji KNF, w tym także pozycji o szczególnym znaczeniu,
- omówienie i rekomendacja alokacji aktywów w odniesieniu do potrzeb dopasowania do charakterystyki zobowiązań,
- proponowanie nowych instrumentów, które mogłyby być włączone do portfela inwestycyjnego, zlecenie analizy ryzyka tych instrumentów,
- kooperacja z Komitetem Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) w kształtowaniu polityki inwestycyjnej, definiowaniu procesu inwestycyjnego, wytycznych i strategii inwestycyjnej,
- proponowanie zapisów umowy/ zmian do umowy z Zarządzającymi Aktywami.

Komitet Audytu jest stałym komitetem Rady Nadzorczej, którego celem jest wsparcie Rady Nadzorczej w realizacji jej statutowych funkcji. Do zadań Komitetu należy:

- monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem,
- monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej,
- monitorowanie procesu badania sprawozdań finansowych,
- monitorowanie niezależności podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych,
- monitorowanie zarządzania ryzykiem podatkowym,
- wydawanie opinii dla Rady Nadzorczej o przyczynach rozwiązania umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Spółki,
- wyrażanie zgody na powoływanie lub odwoływanie osoby kierującej komórką audytu wewnętrznego oraz osoby kierującej komórką do spraw zapewnienia zgodności,
- zatwierdzanie planu audytów,
- ocena efektywności funkcji audytu wewnętrznego,
- opiniowanie polityki zapewnienia funkcji audytu wewnętrznego.

Komitet Ryzyka będący podkomitetem Komitetu Audytu jest stałym komitetem Rady Nadzorczej, do którego zadań należy:

- monitorowanie skuteczności systemu zarządzania ryzykiem,
- kształtowanie, regularny przegląd i rekomendowanie strategii zarządzania ryzykiem Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia,
- monitorowanie realizacji zadań Lokalnego Komitetu Ryzyka,
- analiza wpływu czynników środowiskowych,
- analiza wpływu czynników ogólnokrajowych i kulturowych,
- analiza wpływu zmian w prawie,
- przegląd, omówienie i wydawanie opinii w zakresie raportów przedstawianych przez Lokalny Komitet Ryzyka.

Komitet Projektowy jest stałym komitetem Spółki, którego celem jest nadzór na realizowanymi projektami, oraz wspieranie Zarządu w sprawie priorytetyzacji projektów w ramach listy inicjatyw. Do zadań Komitetu należy:

- weryfikowanie oraz regularny przegląd zgłoszonych inicjatyw, na podstawie których tworzona jest lista priorytetowych obszarów oraz projektów do realizacji,
- przegląd statusu oraz ryzyk dla strategicznych projektów realizowanych w ramach Spółki,
- podejmowanie decyzji odnośnie alokacji zasobów i/lub harmonogramu w kontekście uruchomionych i nowych projektów,
- przedstawienie informacji Zarządowi w zakresie projektów do uruchomienia lub wstrzymania,
- podejmowanie decyzji odnośnie zakresu projektów/zmian w systemie centralnym.

Komitet Produktowy jest stałym komitetem Spółki, którego celem jest rekomendowanie wdrożenia oraz modyfikacji produktów ubezpieczeniowych z ustalonymi parametrami cenowo-kosztowymi. Do zadań Komitetu należy:

- regularny przegląd statusu oraz ryzyk w kluczowych projektach produktowych realizowanych w Spółce,
- weryfikowanie zgłoszonych inicjatyw produktowych i podejmowanie decyzji dotyczących ich uruchomienia,
- akceptacja harmonogramu prac projektowych w bieżącym i kolejnym kwartale.
- cykliczny przegląd wyników finansowych, monitoring produktów ubezpieczeniowych oraz ryzyk dla produktów strategicznych,
- weryfikowanie i akceptacja działań korygujących lub zapobiegawczych dla produktów wadliwych,
- analiza wniosków z monitoringu oferowanych produktów oraz zatwierdzanie raportu z tego monitoringu,
- rekomendowanie działań pozwalających na zapewnienie jakości procesu projektowania produktów ubezpieczeniowych, pozyskiwania klientów oraz dystrybucji i obsługi produktów.

Inne kluczowe funkcje zdefiniowane przez Spółkę w ramach systemu zarządzania obejmują:

- Funkcję zarządzania ryzykiem,
- Funkcję aktuarialną,
- Funkcję zgodności z przepisami,
- Funkcję audytu wewnętrznego.

Wymienione wyżej cztery inne kluczowe funkcje realizują swoje zadania poprzez lub we współpracy z następującymi ciałami lub jednostkami organizacyjnymi:

- Zarząd i Radę Nadzorczą,
- Komitety,
- Biuro Zarządzania Ryzykiem,
- Biuro ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej,
- Departament Aktuarialny,
- Biuro Audytu Wewnętrznego.

Funkcja audytu wewnętrznego

Zgodnie z Ustawą w strukturze organizacyjnej Towarzystwa utworzona została funkcja audytu wewnętrznego, która realizowana jest przez Biuro Audytu Wewnętrznego kierowane przez Dyrektora Biura. Funkcja audytu wewnętrznego obejmuje ocenę adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej oraz innych elementów zarządzania. Zasady realizacji zadań audytowych zostały opisane w odpowiednich przepisach wewnętrznych określających m.in. cel i zakres przedmiotowy działalności audytu wewnętrznego, proces planowania, przygotowywania i przeprowadzania audytów. Funkcja audytu wewnętrznego jest obiektywna i niezależna od funkcji operacyjnych, co jest zapewnione w Towarzystwie poprzez administracyjną podległość Biura Audytu Wewnętrznego pod prezesa Zarządu i funkcjonalną podległość pod Komitet Audytu składający się z członków Rady Nadzorczej Towarzystwa. Komitet Audytu sprawuje nadzór nad efektywnością funkcji audytu wewnętrznego. Dyrektor Biura Audytu Wewnętrznego, oprócz zadań związanych z realizacją Funkcji audytu wewnętrznego w Towarzystwie nie wykonuje innych funkcji należących do systemu zarządzania. Szczegółowy opis zasad realizacji funkcji audytu wewnętrznego został przedstawiony w punkcie B.5.

Funkcja zgodności z przepisami

Zgodnie z Ustawą, w strukturze organizacyjnej Towarzystwa utworzona została funkcja zgodności z przepisami, która jest realizowana przez wydzieloną w strukturze organizacyjnej jednostkę - Biuro ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej kierowane przez Dyrektora Biura. Funkcja zgodności z przepisami obejmuje w szczególności analizę przepisów prawa, standardów postępowania przyjętych w środowisku ubezpieczeniowym, interpretację stanowiska organów nadzoru finansowego oraz innych organów administracji publicznej, pod kątem identyfikacji zagadnień wymagających podjęcia prac dostosowawczych Towarzystwa,

a także ocenę zgodności funkcjonowania Towarzystwa z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i przyjętymi przez Towarzystwo standardami postępowania. Osoba nadzorująca funkcję zgodności formułuje zalecenia w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Towarzystwie i monitoruje ich realizację, oraz raportuje ryzyko braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej/Komitetu Ryzyka działającego w ramach Rady Nadzorczej. W celu niezależnej, obiektywnej i efektywnej realizacji zadań Biuro ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej, ma prawo dostępu w trybie zgodnym z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi do aplikacji, dokumentów i informacji, jak również bezpośredniej komunikacji z pracownikami Towarzystwa w zakresie niezbędnym dla wykonania powierzonych zadań, ma prawo badania z własnej inicjatywy możliwych przypadków braku zgodności. Jednocześnie działa ono w warunkach zapewniających niezależność procesu zarządzania ryzykiem, co jest realizowane poprzez bezpośrednią podległość Prezesowi Zarządu, proces powoływania i odwoływania osoby kierującej Biurem, możliwość przekazywania informacji i wyjaśnień do Rady Nadzorczej, w tym do niezależnych jej członków. Szczegółowy opis zasad realizacji funkcji zgodności z przepisami został przedstawiony w punkcie B.4.2.

Funkcja zarządzania ryzykiem

Zgodnie z Ustawą, w strukturze organizacyjnej Towarzystwa utworzona została funkcja zarządzania ryzykiem, która jest realizowana przez wydzieloną w strukturze organizacyjnej jednostkę - Biuro Zarządzania Ryzykiem kierowane przez Dyrektora Biura. Funkcja zarządzania ryzykiem realizuje w szczególności zadania obejmujące tworzenie, rozwijanie i utrzymanie systemu zarządzania ryzykiem zgodnego ze skalą i profilem działalności Spółki, rozwijanie procesów identyfikacji i oceny ryzyka oraz zapewnienie jednolitych standardów w zakresie identyfikacji, oceny monitorowania, raportowania i postępowania z ryzykiem w całej Spółce. Funkcja zarządzania ryzykiem zapewnia monitorowanie czynników mających potencjalny wpływ na zmianę profilu ryzyka Spółki, uczestniczy w procesie podejmowania decyzji w kwestii oceny ryzyka i adekwatności kapitałowej, a także ocenia nowe produkty, bądź zmiany w istniejących produktach pod kątem ryzyk jakie mogą generować i ich wpływu na przyszłe wymogi kapitałowe. Biuro Zarządzania Ryzykiem działa w warunkach zapewniających niezależność procesu zarządzania ryzykiem, co jest realizowane poprzez bezpośrednią podległość Prezesowi Zarządu oraz możliwość przekazywania informacji i wyjaśnień do Rady Nadzorczej, w tym do niezależnych jej członków.

Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem:

- wspiera Zarząd oraz Radę Nadzorczą w zapewnieniu skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem
- zapewnia monitorowanie systemu zarządzania ryzykiem
- zapewnia monitorowanie ogólnego profilu ryzyka Towarzystwa
- zapewnia szczegółową sprawozdawczość na temat ekspozycji na ryzyko i doradza Zarządowi i Radzie Nadzorczej w sprawach dotyczących zarządzania ryzykiem, w tym we wszystkich kwestiach strategicznych
- zapewnia identyfikację i ocenę nowych ryzyk
- jest odpowiedzialna za funkcjonowanie efektywnego systemu zarządzania ryzykiem
- ściśle współpracuje z funkcją aktuarialną i zgodności.

Szczegółowy opis dotyczący systemu zarządzania ryzykiem został przedstawiony w punkcie B.3.

Funkcja aktuarialna

Zgodnie z Ustawą, w strukturze organizacyjnej Towarzystwa utworzona została funkcja aktuarialna, która jest realizowana przez wydzieloną w strukturze organizacyjnej jednostkę - Departament Aktuarialny i kierowany przez Dyrektora Departamentu. Funkcja aktuarialna obejmuje w szczególności nadzór nad procesem kalkulacji wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i ich najlepszego oszacowania, kalkulację wymogów kapitałowych oraz opiniuje zasady przyjmowania ryzyk do ubezpieczenia, ściśle współpracując z funkcją zarządzania ryzykiem. Jest ona umiejscowiona w obszarze finansów Spółki. Szczegółowy opis zasad funkcji aktuarialnej został przedstawiony w punkcie B.6.

W okresie sprawozdawczym wprowadzono kilka istotnych zmian systemu zarządzania:

- wdrożono wymagania dotyczące systemu zarządzania produktem wynikające z rekomendacji organu nadzoru,
- wdrożono wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem powodzi
- wdrożono wymagania wynikające z wytycznych z zakresu zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
- doskonalono system zarządzania ryzykiem w zakresie poszczególnych filarów systemu Solvency II, w szczególności wprowadzono politykę dywidendową, politykę ORSA, udoskonalono system raportowania do organu nadzoru, a także dokonano przeglądu procedur i procesów związanych z kalkulacją wymogu kapitałowego.

B.1.2 Informacja na temat zasad i praktyk dotyczących wynagrodzeń

Polityka wynagradzania Towarzystwa ma na celu wsparcie pozyskiwania, utrzymywania i rozwoju pracowników w organizacji. Ponadto uzupełnia model zarządzania i zapewnia zgodność zasad wynagradzania z efektywnym zarządzaniem ryzykiem w Towarzystwie.

Towarzystwo oferuje swoim pracownikom pakiety wynagrodzeń składające się ze stałego wynagrodzenia zasadniczego wypłacanego miesięcznie oraz zmiennego elementu wynagrodzenia wypłacanego rocznie. Pracownikowi za szczególne osiągnięcia może zostać przyznana dodatkowa nagroda. Stałe miesięczne wynagrodzenie stanowi najistotniejszy z elementów wynagrodzenia, które otrzymuje pracownik. Wszyscy pracownicy Towarzystwa, w tym członkowie Zarządu oraz pracownicy zajmujący stanowiska kierownicze i mające istotny wpływ na profil ryzyka w towarzystwie, mogą dodatkowo korzystać z innych świadczeń finansowanych przez Towarzystwo:

- a) ubezpieczeń na życie (możliwość przystąpienia po 6 miesiącach zatrudnienia),
- b) dodatkowej opieki zdrowotnej (możliwość objęcia od pierwszego dnia zatrudnienia)

Towarzystwo na dzień 31 grudnia 2016 roku nie oferowało ani swoim pracownikom, ani członkom organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego i innym osobom nadzorującym kluczowe funkcje innych dodatkowych programów emerytalno--rentowych lub programów wcześniejszych emerytur.

Spółka nie stosuje uprawnień do akcji ani opcji na akcje jako elementu systemu wynagrodzeń pracowników.

Zarząd oraz pracownicy zajmujący stanowiska kierownicze i mające istotny wpływ na profil ryzyka w towarzystwie objęci są systemem zarządzania przez cele. Cele spójne są ze strategią biznesową oraz planem finansowym Spółki. Nadawane są na okres oceny (rok kalendarzowy) i rozliczane po zatwierdzeniu wyników finansowych. Konstrukcja celów gwarantuje uwzględnienie cyklu koniunkturalnego Towarzystwa oraz ryzyka związanego z prowadzoną przez Towarzystwo działalnością.

Ryzyko uwzględniane jest poprzez zarówno ustalenie odpowiednich, wrażliwych na ryzyko kryteriów oceny efektywności pracy, jak i redukcję lub brak premii w przypadku pogorszonych wyników finansowych, straty Towarzystwa i/lub pogorszenia innych zmiennych finansowych lub biznesowych. Wynagrodzenie zmienne w postaci premii przyznawane jest za realizację celów w przyjętym przedziale realizacji (min. – max.) i wypłacane jest w horyzoncie 3 letnim (model premii odroczonych).

Towarzystwo określiło maksymalną wartość wynagrodzenia zmiennego w relacji do wynagrodzenia stałego za dany okres oceny. Część wynagrodzenia zmiennego może zostać wypłacona w formie akcji fantomowych.

W przypadku pozostałych pracowników zajmujących stanowiska kierownicze i stanowiska specjalistyczne wynagrodzenie zmienne jest wypłacane w całości w roku następującym po roku, za który została dokonana ocena.

Członkowie Rady Nadzorczej, za wyjątkiem osób będących niezależnymi członkami organu, nie otrzymują wynagrodzenia od Towarzystwa.

B.1.3 Informacja dotycząca istotnych transakcji z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na zakład oraz z członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego

W 2016 roku nie wystąpiły transakcje z Członkami Zarządu i Rady Nadzorczej oraz osobami mającymi istotny wpływ na Towarzystwo Ubezpieczeń.

Istotną transakcją z akcjonariuszem tj. PKO Bankiem Polskim było pośrednictwo ubezpieczeniowe. Ponadto PKO TU plasuje w Banku depozyty. Wszystkie transakcje wewnątrzgrupowe są zawierane na zasadach rynkowych.

B.1.4 Ocena adekwatności systemu zarządzania

Zgodnie z art. 45 ust. 4 Towarzystwo przeprowadziło przegląd systemu zarządzania. Proces przeglądu został uregulowany stosowną procedurą.

Zakres przeprowadzanych czynności sprawdzających obejmował wymagania odnoszące się do następujących obszarów:

- organizacji Towarzystwa,
- systemu informacji zarządczej,
- wymagań dot. osób wykonujących funkcje kluczowe,
- zarządzania ryzykiem,
- funkcji zgodności,
- funkcji aktuarialnej,
- funkcji audytu wewnętrznego,
- outsourcingu,
- zasad wynagradzania,
- zarządzania aktywami i pasywami,
- relacji z udziałowcami.

W wyniku przeglądu uznano, że system zarządzania jest adekwatny w kontekście wymagań stawianych przez regulacje ujęte w:

- Ustawie,
- Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/35 z 10 października 2015 r.,
- Zasadach Ładu Korporacyjnego wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego 22 lipca 2014 r. w zakresie odnoszącym się do systemu zarządzania (wszystkie paragrafy z wyłączeniem Rozdziału 6 – Polityka informacyjna, Rozdziału 7 Działalność promocyjna i relacje z klientami oraz Rozdziału 9 – Wykonywanie uprawnień z aktywów nabytych na ryzyko klienta),
- Wytycznych dot. systemu zarządzania ryzykiem wydanych przez EIOPA,

W odrębnych procesach samooceny analizowano zgodność z wymaganiami pozostałych rekomendacji i wytycznych wydanych przez organ nadzoru, w tym w szczególności wchodzących w życie w 2016 roku:

- Rekomendacji dot. systemu zarządzania produktem,
- Rekomendacji dot. zarządzania ryzykiem powodzi,
- Wytycznych IT.

W tym zakresie system zarządzania Towarzystwo również uznaje za adekwatny.

B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Towarzystwo dba o to, by osoby pełniące funkcje Prezesa Zarządu, Członków Zarządu lub wykonujące czynności w ramach innych kluczowych funkcji miały odpowiedni poziom kompetencji, biorąc pod uwagę obowiązki przypisane do poszczególnych osób. Towarzystwo w trakcie procesu rekrutacji wnikliwie weryfikuje kompetencje i doświadczenie pracowników oraz wymaga ich udokumentowania w niezbędnym zakresie. Zgodnie z wdrożoną Procedurą badania kompetencji i reputacji proces weryfikacji adekwatności kompetencji trwa również przez cały okres zatrudnienia. Celem Towarzystwa jest zapewnienie odpowiedniego poziomu zróżnicowania kwalifikacji, wiedzy i odpowiedniego doświadczenia poszczególnych osób, by zagwarantować, że Towarzystwo jest właściwie zarządzane i nadzorowane.

Towarzystwo stawia sobie również za cel, by osoby, które pełnią inne funkcje kluczowe cieszyły się dobrą reputacją. Badając reputację Towarzystwo bierze pod uwagę uczciwość i ryzyko potencjalnego wpływu sytuacji finansowej tych osób na sprawowane przez nie funkcje, opierając się na istotnych przesłankach dotyczących wzorców zachowań i zasad prowadzenia działalności gospodarczej, w tym wszelkich aspektów kryminalnych, finansowych i nadzorczych.

B.2.1. Kompetencje Prezesa i Członków Zarządu

Zgodnie z art. 48 pkt 1 Ustawy Członkiem Zarządu zakładu ubezpieczeń może być osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych, posiada wyższe wykształcenie, nie była skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu oraz daje rękojmię prowadzenia spraw zakładu w sposób należyty. Prezes Zarządu i Członkowie powinni kolektywnie posiadać wiedzę i doświadczenie pozwalające im na wypełnianie powierzonych funkcji w zakresie co najmniej:

- rynków ubezpieczeń i rynków finansowych, rozumiane jako świadomość i rozumienie biznesowego, gospodarczego i rynkowego środowiska, w którym Towarzystwo prowadzi działalność i świadomość poziomu wiedzy i potrzeb ubezpieczonych,
- strategii i modelu biznesowego, rozumiane jako szczegółowe zrozumienie modelu i strategii biznesowej Towarzystwa, systemu zarządzania, rozumiane jako świadomość i zrozumienie zagrożeń, przed którymi stoi Towarzystwo i zdolności do zarządzania nimi; umiejętność oceny skuteczności działań Towarzystwa w zakresie skutecznego zarządzania, nadzoru i kontroli w miejscu pracy i, jeśli to konieczne, nadzorowanie zmian w tych obszarach,
- analizy finansowej i aktuarialnej, rozumiane jako zdolność do interpretowania informacji finansowej i aktuarialnej dotyczącej Towarzystwa, identyfikacji kluczowych problemów, wprowadzenie odpowiednich zasad kontroli oraz podejmowania niezbędnych działań w oparciu o te informacje,
- ram i wymogów prawnych, rozumiane jako świadomość i zrozumienie ram prawnych, w których Towarzystwo prowadzi działalność, zarówno pod względem wymagań prawnych i oczekiwań, jak również zdolności do przystosowania się do zmian regulacji bez zbędnej zwłoki.

Towarzystwo zapewnia odpowiedni udział osób, które wykazują się doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego niezbędnymi w zarządzaniu instytucją nadzorowaną na polskim rynku finansowym. Przynajmniej połowa Członków Zarządu powinna władać językiem polskim.

W przypadku, gdy Prezes Zarządu i Członkowie Zarządu kolektywnie nie posiadają odpowiedniej wiedzy w zakresie któregoś z punktów opisanych powyżej, powinni w pierwszej kolejności wskazać spośród swojego grona osobę, która w trybie dokształcania (samokształcenie, dodatkowe studia, studia podyplomowe, kursy biznesowe, inne) powinna nabyć brakującą wiedzę.

W przypadku, jeśli Prezes Zarządu i Członkowie Zarządu kolektywnie nie posiadają odpowiedniej wiedzy w zakresie któregoś z punktów opisanych powyżej, a nie jest możliwe niezwłoczne uzupełnienie takiej wiedzy poprzez dokształcanie, powinni zapewnić, aby w Towarzystwie zatrudnione były osoby posiadające odpowiednią wiedzę i doświadczenie.

Za rekrutację na stanowiska Prezesa Zarządu i Członków Zarządu oraz wybór odpowiednich osób odpowiedzialna jest Rada Nadzorcza Towarzystwa. Rada Nadzorcza prowadząc rekrutację na dane stanowisko bierze pod uwagę kryteria kompetencyjne

i reputacyjne, tak, by zapewnić odpowiedni poziom profesjonalizmu osób zarządzających Towarzystwem. W przypadku rekrutacji na stanowisko, które poprzednio było zajmowane przez inną osobę, Rada Nadzorcza bierze pod uwagę listę kompetencji i formalnych kwalifikacji posiadanych przez zastępowaną osobę i ocenia ich wagę i istotność w kontekście całego zespołu zarządzającego.

Narzędziem służącym do aktualizacji badania poziomu kompetencji grupy osób zarządzających Towarzystwem jest Ankieta dotycząca kompetencji Członków Zarządu. Dodatkowo, przeprowadzając coroczny proces oceny realizacji celów, Rada Nadzorcza omawia z Prezesem Zarządu i Członkami Zarządu poziom ich kompetencji, wiedzy i doświadczenia oraz omawia plany rozwojowe, by zapewnić ciągły rozwój i nabywanie nowych kwalifikacji w kontekście celów stawianych Towarzystwu.

B.2.2. Kompetencje osób nadzorujących inne kluczowe funkcje

Zgodnie z art. 48 pkt 1 Ustawy inne kluczowe funkcje może nadzorować osoba, która ma pełną zdolność do czynności prawnych, posiada wyższe wykształcenie, nie była skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu oraz dodatkowo posiada doświadczenie zawodowe niezbędne do wykonywania nadzorowanej kluczowej funkcji oraz daje rękojmię wykonywania zadań w sposób należyty. Osobą nadzorującą funkcję aktuariálną w towarzystwie ubezpieczeń może być wyłącznie aktuariusz. Osoby pełniące inne funkcje kluczowe powinny spełniać wymagania kompetencji i rękojmi proporcjonalnie do wykonywanych czynności. Kompetencje niezbędne do zajmowania danego stanowiska kluczowego określone są każdorazowo przy prowadzeniu rekrutacji na dane stanowisko.

Osoby pełniące inne funkcje kluczowe są co roku poddawane procesowi oceny okresowej. Za przeprowadzenie tej oceny zgodnie z harmonogramami obowiązującymi w Towarzystwie odpowiedzialny jest bezpośredni przełożony każdej z osób zajmującej kluczowe stanowisko. W trakcie procesu, oprócz oceny realizacji zadań w danym okresie, powinien zostać przedyskutowany poziom kompetencji wymagany na danym stanowisku, wiedza i doświadczenie oraz plany rozwojowe, by zapewnić ciągły rozwój i nabywanie nowych kwalifikacji.

B.2.3. Badanie reputacji Prezesa i Członków Zarządu oraz pozostałych osób pełniących inne kluczowe funkcje

W celu zapobieżenia wystąpieniu ryzyka reputacyjnego i/lub jego skutków dla Towarzystwa, Towarzystwo bada reputację osób pełniących funkcje Prezesa Zarządu, Członków Zarządu i wykonujących czynności w ramach innych kluczowych funkcji nie tylko podczas procesu rekrutacji, ale również w trakcie ich zatrudnienia. Podczas procesu rekrutacyjnego osoby odpowiedzialne za jego przeprowadzenie i ostateczny wybór kandydata ze szczególną dbałością zwracają uwagę na niejasności w przedstawianej przez kandydatów historii zatrudnienia i/lub prowadzenia przez nich własnej działalności gospodarczej.

Przed otrzymaniem oferty zatrudnienia (lub podjęcia współpracy na podstawie innej niż umowa o pracę) kandydat jest proszony o dobrowolne wypełnienie Ankiety badania reputacji. Przed powołaniem przez Radę Nadzorczą danej osoby na stanowisko Członka Zarządu lub Prezesa Zarządu, osoba ta zobowiązana jest złożyć oświadczenie, że spełnia warunki ustawowe.

Osoby już zatrudnione wypełniają Ankietę badania reputacji nie rzadziej niż raz w roku. W przypadku zmaterializowania się ryzyka reputacyjnego wszelkie decyzje podejmowane są indywidualnie, w zależności od rodzaju ryzyka i funkcji pełnionej przez daną osobę.

B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

B.3.1 System zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych zarówno w PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA, jak i w Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego i w jej podmiocie dominującym.

Celem systemu zarządzania ryzykiem jest umożliwienie podejmowania zrównoważonych decyzji, uwzględniających wielowymiarowe potrzeby Spółki, takie jak:

- Krótkoterminowy zysk i długoterminowa zdolność do generowania zysku,
- Wartość Spółki i kapitał,
- Konkurencyjność,
- Wypłacalność i zgodność z regulacjami.

Głównym zadaniem zarządzania ryzykiem jest zatem realizacja powyższych celów Spółki przy zapewnieniu kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymaniu w ramach przyjętej tolerancji na ryzyko i systemu limitów, w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym i prawnym. Poziom ryzyka stanowi ważny element procesu planistycznego. Wdrożony system zarządzania ryzykiem jest efektywny i obejmuje strategię, procesy i procedury sprawozdawcze konieczne do określenia, pomiaru i monitorowania ryzyk, na które jest lub może być narażone Towarzystwo, zarządzania tymi rodzajami ryzyka i sprawozdawczości w ich zakresie, w sposób ciągły, zarówno na poziomie indywidualnym, jak i zagregowanym. Towarzystwo zapewnia efektywność i właściwe zintegrowanie systemu zarządzania ryzykiem ze strukturą organizacyjną oraz z procesami decyzyjnymi, z uwzględnieniem osób pełniących kluczowe funkcje. System zarządzania ryzykiem obejmuje ryzyka, które należy uwzględnić w obliczeniach kapitałowego wymogu wypłacalności, oraz ryzyka nieobjęte przez Formułę Standardową.

Wdrożony system zarządzania ryzykiem w Spółce ma na celu zapewnienie kompleksowej, bieżącej i poprawnej informacji o ryzyku tak, aby decyzje biznesowe były podejmowane z pełną świadomością ryzyk. Składa się on z następujących elementów:

- identyfikacja ryzyka polegająca na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł ryzyka oraz oszacowaniu istotności jego potencjalnego wpływu na działalność Spółki. W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne,
- ocena i pomiar ryzyka obejmujący określanie miar ryzyka odpowiednich do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz ilościowej kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar, a także ocena ryzyka polegająca na określeniu rozmiarów lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem. W ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się prace związane z wyceną ryzyk dla potrzeb polityki cenowej oraz testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka,
- kontrolowanie ryzyka – polegające na określaniu narzędzi wykorzystywanych do diagnozowania lub ograniczania poziomu ryzyka w poszczególnych obszarach działalności Spółki. Obejmuje ustalanie dostosowanych do skali i złożoności działalności mechanizmów kontrolnych, w szczególności w postaci strategicznych limitów tolerancji na poszczególne rodzaje ryzyka, które podlegają monitorowaniu, a w przypadku ich przekroczenia podejmowane są działania zarządcze,
- monitorowanie ryzyka – polegające na sporządzaniu prognoz poziomu ryzyka oraz monitorowaniu odchyleń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, rekomendacji i zaleceń wydanych przez organ nadzoru i kontroli), a także przeprowadzaniu testów warunków skrajnych (specyficznych i kompleksowych). Prognozy poziomu ryzyka poddaje się weryfikacji. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności,
- raportowanie ryzyka – polegające na cyklicznym informowaniu organów Spółki o wynikach pomiaru ryzyka lub oceny ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców,

- działania zarządcze – polegające w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych kształtujących proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, określających poziom tolerancji na ryzyko, ustalających wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji, w tym o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz poziomu ryzyka.

Schemat B.3.1. Proces zarządzania ryzykiem

Wyżej wymienione kroki podlegają dostosowywaniu do zmieniających się wymogów regulacyjnych, zmian w otoczeniu oraz są przedmiotem usprawnień i doskonalenia. Struktura organizacyjna Spółki zapewnia odpowiednie kompetencje i funkcje w zakresie zarządzania ryzykiem oraz określa zakres obowiązków i odpowiedzialności w obszarze zarządzania ryzykiem, a także odpowiednie linie raportowania i komunikacji.

Strategia Zarządzania Ryzykiem jest wprowadzona z uwagi na to, iż każda aktywność podejmowana przez Spółkę generuje ryzyko, a Spółka dąży do zintegrowanego z działalnością i stabilnego zarządzania ryzykiem. PKO TU jest nakierowane na ciągły rozwój świadomości i kultury zarządzania ryzykiem w Spółce poprzez podniesienie jakości procesów i metodyki identyfikacji,

pomiaru, monitoringu, kontroli ryzyk wynikających z podejmowanej działalności, a także podniesienia efektywności metod i narzędzi ograniczania ryzyka.

PKO TU sporządziło na piśmie zasady dotyczące funkcji zarządzania ryzykiem, obejmujące zasady związane następującymi obszarami:

- ocenę ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia i tworzenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- zarządzanie aktywami i zobowiązaniami,
- lokaty,
- zarządzanie płynnością i ryzykiem koncentracji,
- zarządzanie ryzykiem operacyjnym, w tym bezpieczeństwem IT,
- reasekurację i inne techniki przenoszenia ryzyka.

Do elementów systemu zarządzania ryzykiem należą między innymi:

- organizacja ładu korporacyjnego obejmującego zarówno strukturę organizacyjną, linie raportowania, kluczowe funkcje, kontrolę wewnętrzną, nadzór, komunikację, jak i kulturę zarządzania ryzykiem,
- ocena własna ryzyk i potrzeb kapitałowych w horyzoncie planowania biznesowego.

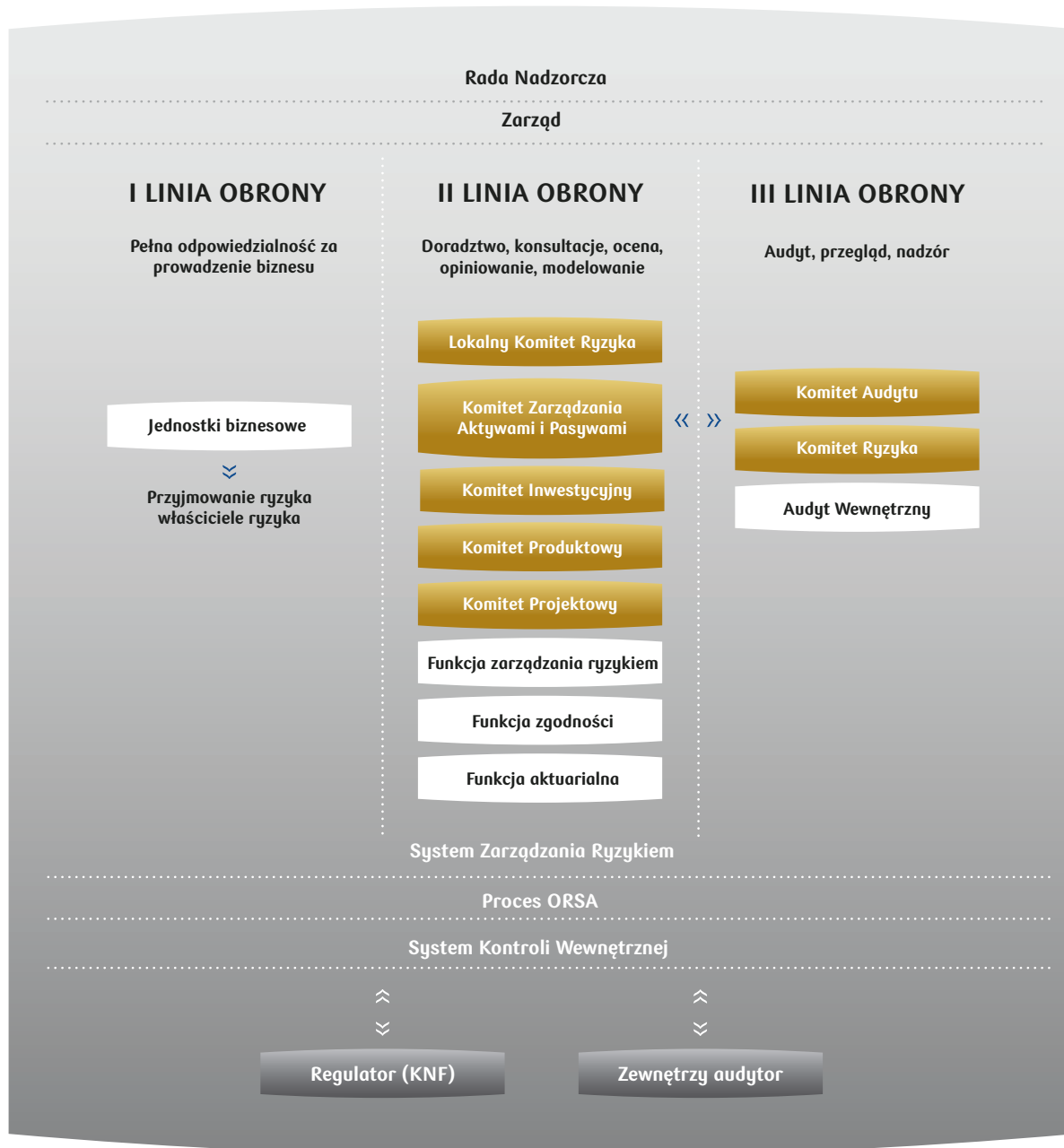
System zarządzania ryzykiem ma zapewniać, że metody identyfikacji, oceny i pomiaru, monitorowania, kontroli i redukcji ryzyka są adekwatne do tolerancji na ryzyko przyjętej przez PKO TU, oraz że wszystkie istotne rodzaje ryzyka, na które PKO TU jest narażone lub może być narażone w horyzoncie czasowym równym okresowi planowania biznesowego, są identyfikowane jeszcze przed podjęciem decyzji biznesowych i uwzględniane przy podejmowaniu tych decyzji.

W szczególności przyjmuje się, iż skuteczne zarządzanie istotnymi ryzykami w Spółce wiąże się ze spełnieniem następujących warunków:

- uwzględnienie funkcjonujących mechanizmów kontrolnych przy ocenie poziomu ryzyka,
- wyznaczenie limitów lub poziomów ostrzegawczych,
- zapewnienie regularnej kontroli i monitoringu poziomu i profilu ryzyka oraz zapewnienie, że odpowiedzi na ryzyko i plany awaryjne są zdefiniowane i działają efektywnie,
- proporcjonalności postępowania z ryzykiem w stosunku do jego istotności w odniesieniu do skali i złożoności prowadzonej działalności oraz do przyjętego poziomu tolerancji na ryzyko,
- zapewnienie skutecznej komunikacji pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi Spółki w szczególności pomiędzy tymi, które odpowiadają za nadzorowanie danego obszaru ryzyka,
- określenie odpowiedzialności związanych z zarządzaniem poszczególnymi obszarami ryzyka,
- określenie procesów, narzędzi, metod i procedur zarządzania ryzykiem,
- zapewnienie kompletnej i przejrzystej dokumentacji procesów, danych, parametrów, założeń i podejmowanych decyzji.

Podział odpowiedzialności w ramach systemu zarządzania ryzykiem został określony zgodnie z zasadą Trzech Linii Obrony, co zostało zilustrowane na schemacie nr B.1.4.

Schemat B.3.2. Zasada Trzech Linii Obrony

Zakres odpowiedzialności w ramach I Linii Obrony:

- podstawowa odpowiedzialność za realizację codziennych działań operacyjnych zgodnie z przyjętą strategią biznesową Spółki oraz podziałem zadań z uwzględnieniem efektywnej kontroli ryzyka,
- podejmowanie ryzyka w imieniu Spółki zgodnie z przyjętym poziomem tolerancji na ryzyko, który jest spójny z przyjętymi limitami na poziomie poszczególnych jednostek organizacyjnych,
- kluczowe funkcje w ramach I Linii Obrony są pełnione przez Dyrektorów poszczególnych jednostek organizacyjnych z wyłączeniem obowiązków realizowanych w ramach II i III Linii Obrony.

Zakres odpowiedzialności w ramach II Linii Obrony:

- wdraża standardy, zasady, procesy w ramach systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz procesu zarządzania kapitałowego,
- dokonuje niezależnej identyfikacji, oceny i pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka podejmowanego w ramach I Linii Obrony w odniesieniu do zaakceptowanego poziomu tolerancji na ryzyko,
- w sposób rzetelny, spójny i regularny informuje Zarząd o istotnych ryzykach oraz ich wpływie na działalność Spółki.
- jest niezależna od podejmowanych decyzji biznesowych, które mają wpływ na ekspozycję na ryzyko,
- kluczowe funkcje w ramach II Linii Obrony są pełnione przez Dyrektora Biura Zarządzania Ryzykiem, Dyrektora Biura Zgodności i Kontroli Wewnętrznej, Lokalny Komitet Ryzyka, Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet Inwestycyjny oraz Komitety Projektowy i Produktowy.

Zakres odpowiedzialności w ramach III Linii Obrony:

- niezależnie zapewnia o zakresie wdrożenia i o skuteczności systemu zarządzania ryzykiem zarówno w I i II Linii Obrony,
- dokonuje niezależnego przeglądu wewnętrznych i zewnętrznych czynników, które mogą wpłynąć na Spółkę,
- Kluczowe funkcje w ramach III Linii Obrony są pełnione przez Komitet Audytu wraz ze swoim podkomitetem – Komitetem Ryzyka oraz Biuro Audytu Wewnętrznego.
- B.3.2 Ocena własna ryzyka i wypłacalności

Celem własnej oceny ryzyka i wypłacalności („ORSA”) w PKO Towarzystwo Ubezpieczeń SA jest utrzymanie optymalnego poziomu kapitałów własnych w horyzoncie planowania biznesowego, zapewniającego bezpieczeństwo działalności przy uwzględnieniu zmian profilu i skali działalności oraz niekorzystnych warunków skrajnych. Kluczowymi komponentami procesu ORSA w Spółce są:

- określanie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności przy uwzględnieniu specyficznego profilu ryzyka, zatwierdzonych limitów tolerancji ryzyka oraz strategii działalności zakładu,
- zapewnienie ciągłej zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności i minimalnym wymogiem kapitałowym oraz wymogami odnoszącymi się do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- ocena stopnia odchylenia profilu ryzyka danego zakładu od założeń stanowiących podstawę kapitałowego wymogu wypłacalności obliczonego według formuły standardowej.

Proces ORSA w Spółce realizowany jest przez następujące jednostki organizacyjne:

- w zakresie identyfikacji ryzyka – wszyscy pracownicy, a dla kluczowych ryzyk wyższa kadra kierownicza Towarzystwa i Zarząd,
- w zakresie pomiaru i oceny ryzyka oraz jego kontroli, prognozowania i monitorowania oraz raportowania, kalkulacji i prognozowania wymogu kapitałowego – kluczową rolę odgrywa obszar ryzyka, aktuariatu, zgodności, kontroli wewnętrznej i finansów,
- w zakresie działań zarządczych – wyższa kadra kierownicza Towarzystwa, odpowiednie komitety i Zarząd Towarzystwa.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności jest raz w roku poddawana przeglądowi i zatwierdzana przez Zarząd Spółki. Raport ORSA jest również akceptowany przez Zarząd Towarzystwa raz w roku i za każdym razem, jeżeli raport jest tworzony ad hoc.

Na proces ORSA składają się następujące elementy:

- PEST – warsztaty analizy otoczenia zewnętrznego w horyzoncie planowania biznesowego. Analizowane czynniki zewnętrzne należą do 4 grup: polityczno-regulacyjnych (P), ekonomicznych (E), społecznych (S) i technologicznych (T),
- Proces planowania finansowego i sporządzania prognoz finansowych, z uwzględnieniem wymogów kapitałowych w celu zapewnienia ciągłej zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności (SCR) i minimalnym wymogiem kapitałowym (MCR) oraz wymogami odnoszącymi się do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,

- Prognozy wielkości SCR w horyzoncie planowania biznesowego oparte o:
  - dane prognostyczne dotyczące wielkości sprzedaży i głównych pozycji bilansowych,
  - założenia dotyczące struktury aktywów,
- Porównanie wyników SCR i własnej oceny potrzeb kapitałowych z tytułu ekspozycji na ryzyka dla najbardziej istotnych ryzyk, przy uwzględnieniu specyficznego profilu ryzyka Spółki oraz zatwierdzonych limitów tolerancji ryzyka oraz strategii działalności zakładu,
- Stopień odchylenia profilu ryzyka Spółki od założeń stanowiących podstawę kapitałowego wymogu wypłacalności obliczonego według formuły standardowej,
- Cykliczne warsztaty samooceny ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności przeprowadzane odrębnie dla kluczowych procesów realizowanych w Towarzystwie,
- Sformalizowane analizy ryzyka inicjatyw podejmowane dla projektów mogących zmienić profil ryzyka spółki, w tym dla wszystkich inicjatyw produktowych,
- Raporty dotyczące postępowań administracyjnych, spraw sądowych i skarg,
- Założenia i jakość danych (w tym założenia aktuarialne, uproszczenia, decyzje eksperckie),
- Cyklicznie, nie rzadziej niż raz na kwartał, Spółka dokonuje aktualnej oceny profilu ryzyka Spółki, a raport z wynikami prezentowany jest na Lokalnym Komitecie Ryzyka i Komitecie Ryzyka przy Radzie Nadzorczej.

Towarzystwo ustala własne potrzeby w zakresie wypłacalności, biorąc pod uwagę swój profil ryzyka, tj. szacuje odpowiednik wymogu kapitałowego alternatywnymi metodami statystycznymi i matematycznymi, uwzględniając parametry i dane empiryczne Spółki na podstawie posiadanych informacji historycznych oraz atrybutów posiadanego portfela aktywów i pasywów, a następnie porównuje uzyskane wyniki do rezultatów otrzymanych przy zastosowaniu formuły standardowej.

W ramach oceny adekwatności profilu ryzyka PKO TU do założeń leżących u podstaw formuły standardowej, prowadzone są następujące analizy:

- Ocena kompletności profilu ryzyka zdefiniowanego w ramach formuły standardowej – identyfikacja ryzyk nieuwjętych w ramach formuły standardowej,
- Jakościowa ocena adekwatności formuły standardowej dla poszczególnych ryzyk – identyfikacja ryzyk, dla których wymóg kapitałowy wg formuły standardowej może znacząco odbiegać od rzeczywistego profilu ryzyka PKO TU,
- Ilościowa ocena adekwatności formuły standardowej dla najbardziej istotnych ryzyk zidentyfikowanych w ramach powyższych dwóch punktów.

Dyrektor Biura Zarządzania Ryzykiem koordynuje opracowanie profilu ryzyka Spółki. Profil ryzyka obrazuje charakter ponoszonego przez Spółkę ryzyka. W celu określenia najbardziej aktualnego profilu ryzyka PKO TU podejmuje działania zmierzające do identyfikacji i zarządzania wszystkimi istotnymi dla działalności PKO TU rodzajami ryzyka. W tym celu prowadzony jest w Spółce proces identyfikacji ryzyk i oceny ich istotności, oraz monitoring, w który włączone są wszystkie jednostki organizacyjne PKO TU. Spółka sporządza profil ryzyka w oparciu o istotne ryzyka, na które jest narażona w związku z prowadzoną działalnością. Lista ryzyk tworzona jest w oparciu o procesy identyfikacji ryzyk w Spółce (m.in. proces analizy ryzyka inicjatyw, samoocena ryzyka operacyjnego, pomiar ryzyk finansowych, PEST) oraz na podstawie oceny eksperckiej i pomiarów potencjalnych strat finansowych. Ocena ekspercka stosowana w szacowaniu istotności ryzyka oparta jest o:

- oszacowanie potencjalnego wpływu finansowego w przypadku ryzyk trudno mierzalnych,
- oszacowanie prawdopodobieństwa wystąpienia straty,
- ocenę wpływu zdarzenia na reputację Spółki,
- ocenę skutków prawnych,
- ocenę wpływu na zgodność z regulacjami,
- ocenę wpływu na procesy biznesowe,
- plany i strategię biznesowe,
- skuteczność podjętych przez Spółkę działań ograniczających ryzyko,
- analizy czynników zewnętrznych.

Proces samooceny ryzyk i szacowania ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności w horyzoncie planowania biznesowego jest procesem złożonym, opartym zarówno o procesy planowania budżetowego i strategicznego, a także o funkcjonujące procesy oceny aktualnego profilu ryzyka uzupełnione o elementy dotyczące prognozowania kapitałowego wymogu wypłacalności – SCR i analizy własnych potrzeb kapitałowych. Proces ORSA jest zintegrowany z bieżącym zarządzaniem, planowaniem finansowym oraz Strategią biznesową Towarzystwa. W szczególności wszelkie decyzje dotyczące wdrażania nowych produktów, kształtowania programów reasekuracji oraz strategii inwestycyjnej Spółki są implementowane po przeprowadzeniu dogłębnej analizy sytuacji kapitałowej oraz z uwzględnieniem zidentyfikowanych ryzyk, po ocenie istniejących mitygacji oraz mając na uwadze wdrożenie ewentualnych dodatkowych mechanizmów kontrolnych.

Działania w zakresie zarządzania kapitałem i systemu zarządzania ryzykiem są zatem ze sobą silnie sprzężone, w szczególności zagrożenia dla adekwatności kapitałowej Towarzystwa podlegają ścisłemu monitoringowi. W sytuacji zidentyfikowania ryzyk mogących mieć istotny wpływ na pogorszenie sytuacji kapitałowej Towarzystwa, po przeprowadzaniu analizy, podejmowane są działania nakierowane na zapobieżenie negatywnemu wpływowi na sytuację kapitałową i finansową PKO TU.

B.4 System kontroli wewnętrznej

B.4.1 Opis systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej w Towarzystwie opiera się o model Trzech Linii Obrony i jest spójny z modelem zarządzania ryzykiem. Został udokumentowany w regulacjach wewnętrznych przyjętych w Towarzystwie. Ramy systemu są zdefiniowane we właściwych regulaminach i pisemnych strategiach. Wyżej wymienione dokumenty są przyjmowane przez Zarząd i zatwierdzane przez Radę Nadzorczą. Za koordynację systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Biuro ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej („BZKW”).

System kontroli wewnętrznej obejmuje zarówno regulacje dot. organizacji tej funkcji, jak i procedury administracyjne i księgowe, wymagania raportowe dotyczące różnych szczebli organizacyjnych Towarzystwa oraz funkcję zgodności.

Celem kontroli wewnętrznej jest uzyskanie racjonalnego zapewnienia, że działalność Towarzystwa jest prowadzona z zachowaniem:

- skuteczności i wydajności prowadzonej działalności,
- wiarygodności sprawozdań finansowych,
- zgodności prowadzonej działalności z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- ochrony zasobów, w tym właściwego zarządzania różnymi rodzajami ryzyka związanymi z prowadzoną działalnością.

Każdy z menedżerów I linii ma przypisane mu obowiązki w zakresie kontroli wewnętrznej. Jednostki II i III linii są organizacyjnie usytuowane w sposób zapewniający niezależność i szeroki zakres działania:

- wszystkie raportują do Zarządu,
- równolegle cyklicznie przedkładają raporty do Komitetu Audytu i Komitetu Ryzyka w ramach Rady Nadzorczej,
- szerokie uczestnictwo w procesach podejmowania decyzji (stałe uczestnictwo w pracach kadry zarządzającej, członkostwo we właściwych komitetach).

Ocena jakości mechanizmów kontrolnych jest dokonywana w ramach monitoringu Biura ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej oraz w ramach audytów Biura Audytu Wewnętrznego. Ważnym elementem kontroli wewnętrznej jest monitorowanie czynności naprawczych:

- w odniesieniu do wykonywania zaleceń audytu wewnętrznego – przez Biuro Audytu Wewnętrznego
- w odniesieniu do wykonywania innych działań naprawczych, np. po zaleceniach kontroli zewnętrznych, monitoringu BZKW, incydentach, samoocenach ryzyka – przez Biuro ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej.

Mechanizmy kontrolne zależą od obszaru i regulowanego procesu. Przy konstruowaniu adekwatnych mechanizmów kontrolnych stosowane są następujące zasady:

- zapewnienie, że kluczowe decyzje i czynności operacyjne nie są podejmowane jednoosobowo (określane także terminem „segregation of duties” lub „4 eyes principle”),
- ustalenie mechanizmów raportowych umożliwiających monitorowanie wykonania zadań postawionych przed jednostką,
- utrzymywanie mechanizmów zabezpieczających lub umożliwiających szybkie wykrycie błędów operacyjnych, w szczególności w obszarach, gdzie operacje dokonywane są manualnie lub z dużym udziałem pracy ludzkiej,
- utrzymywanie mechanizmów zapewniających poprawność dokonywanych operacji obliczeniowych, np. uzgadnianie danych w rejestrach z niezależnym źródłem danych, wyrywkowe ponowne przeliczenie przez drugą osobę,
- zabezpieczenia przed nieautoryzowanym dostępem,
- w przypadku delegowania zadań związanych z kontrolą wewnętrzną zapewnieniem realnej efektywności mechanizmów kontrolnych i unikanie konfliktów interesów.

Ważną rolę w systemie kontroli wewnętrznej pełni Rada Nadzorcza, która bezpośrednio lub poprzez wydzielony w jej ramach Komitet Audytu regularnie otrzymuje informacje dot. systemu kontroli wewnętrznej w postaci regularnych raportów Biura Audytu Wewnętrznego, Biura ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej, Biura Zarządzania Ryzykiem oraz Departamentu Aktuarnego.

Corocznie dokonywana jest ocena systemu kontroli wewnętrznej przez Radę Nadzorczą, a w ramach bieżących posiedzeń członkowie Rady mogą wpływać na działania Spółki w tym obszarze. Istotne zmiany dot. konstrukcji systemu kontroli wewnętrznej, a także planów pracy oraz decyzje personalne dot. kierujących Biurem Audytu Wewnętrznego oraz Biurem Zgodności i Kontroli Wewnętrznej wymagają udziału Rady Nadzorczej lub Komitetu Audytu.

W okresie objętym sprawozdaniem Towarzystwo wprowadzało nowe mechanizmy kontroli wewnętrznej w związku z nowymi wymogami dot. systemu zarządzania produktem oraz środowiska teleinformatycznego.

B.4.2 Opis realizacji funkcji zgodności z przepisami

Funkcja compliance realizowana jest w Towarzystwie poprzez Biuro ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej (BZKW). Zadania Biura zostały zdefiniowane w regulacjach wewnętrznych dot. ryzyka braku zgodności. Priorytety Biura na dany rok są określane w planie zatwierdzanym przez Zarząd i konsultowanym z Komitetem Audytu.

Do procesów stale realizowanych przez Biuro lub z jego udziałem należą:

- prowadzenie prac dostosowawczych związanych z nowymi regulacjami prawnymi i wymaganiami nadzorczymi,
- ocena ryzyka braku zgodności, w tym w ramach procesu tworzenia produktów i materiałów marketingowych,
- monitoring zgodności,
- przegląd systemu zarządzania,
- koordynowanie prac związanych z kontrolami zewnętrznych organów i wdrażaniem działań naprawczych,
- rejestracja incydentów braku zgodności i ocena adekwatności podjętych działań naprawczych,
- koordynacja procesu zapobiegania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu,
- zarządzania sytuacjami konfliktu interesów, w tym inwestycji własnych pracowników towarzystwa,
- prowadzenie rejestru korzyści i prezentów,
- zapewnienie zgodności Spółki z wymaganiami regulacyjnymi w zakresie ochrony danych osobowych.

W ramach procesu zapewnienia dostosowania do nowych regulacji prawnych BZKW współpracuje z Departamentem Prawnym. Rolą BZKW jest identyfikacja zakresu prac wdrożeniowych, upewnienie się, że właściwe działania dostosowawcze zostały podjęte w Towarzystwie, raportowanie o statusie prac i ryzykach związanych z wdrożeniem do Zarządu i Rady Nadzorczej.

W ramach dokonywania oceny ryzyka zgodności Towarzystwo realizuje trzy procesy:

- samoocenę ryzyka braku zgodności na poziomie procesów – jest to analiza przeprowadzona w cyklu rocznym; proces ma charakter następczy,
- ocenę ryzyka, w tym ryzyka braku zgodności w ramach wdrażanych istotnych inicjatyw – jest to proces przeprowadzany przy każdej takiej inicjatywie i ma charakter prewencyjny,
- uczestnictwo BZKW w procesie tworzenia dokumentacji produktowej i materiałów marketingowych (obok Departamentu Prawnego) – jest to działanie o charakterze prewencyjnym.

W ramach monitorowania zgodności prowadzonego przez BZKW dokonywane są działania sprawdzające poświęcone wybranym obszarom, po uprzedniej analizie ryzyka oraz uwzględniając równolegle przeprowadzane i planowane zadania audytowe.

Działania monitoringowe kończą się raportem, wydaniem rekomendacji, ustaleniem działań mitygujących ryzyko oraz komunikacją wyników do Zarządu i Komitetu Audytu. Wymieniony powyżej przegląd systemu zarządzania ma charakter szczególny, jest wprost wymagany przez przepisy prawa, jest zadaniem corocznym, a BZKW pełni rolę koordynującą, ale w proces zaangażowanych jest więcej komórek organizacyjnych.

Do zadań BZKW należy ponadto zapewnienie prawidłowej współpracy Spółki w przypadku kontroli zewnętrznych organów nadzoru oraz zapewnienie wdrożenia działań naprawczych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości i wydania zaleceń.

Towarzystwo prowadzi systematyczny proces gromadzenia danych o incydentach, w tym o przypadkach braku zgodności i wykorzystuje te dane w ocenie ryzyka, planowaniu działań naprawczych oraz ocenie adekwatności zabezpieczenia kapitałowego.

BZKW ponadto jest jednostką odpowiedzialną za proces przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz raportowanie FATCA i przygotowania do procesów związanych z Dyrektywą CRS.

B.5 Funkcja audytu wewnętrznego

Funkcja audytu wewnętrznego została wyodrębniona w strukturze organizacyjnej Towarzystwa i jest realizowana przez Biuro Audytu Wewnętrznego, które kierowane jest przez Dyrektora Biura. Funkcja audytu wewnętrznego obejmuje ocenę adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej oraz innych elementów zarządzania. Zasady funkcjonowania audytu wewnętrznego w Towarzystwie oraz zasady realizacji zadań zostały opisane w przepisach wewnętrznych określających m.in. cel i zakres przedmiotowy działalności audytu wewnętrznego, proces planowania, przygotowywania i przeprowadzania audytów. Funkcja audytu wewnętrznego jest obiektywna i niezależna od funkcji operacyjnych, co jest zapewnione w Towarzystwie poprzez administracyjną podległość Biura Audytu Wewnętrznego pod prezesa Zarządu i funkcjonalną podległość pod Komitet Audytu składający się z członków Rady Nadzorczej Towarzystwa. Komitet Audytu sprawuje nadzór nad efektywnością funkcji audytu wewnętrznego. Dyrektor Biura Audytu Wewnętrznego, oprócz zadań związanych z realizacją funkcji audytu wewnętrznego w Towarzystwie nie wykonuje innych funkcji należących do systemu zarządzania.

Do głównych zadań funkcji audytu wewnętrznego należy opracowanie rocznego planu audytów oraz planu trzyletniego na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, a następnie realizacja audytów zgodnie z przyjętym planem. Plan audytów zatwierdzany jest przez Komitet Audytu. Proces przeprowadzania audytu przebiega na podstawie każdorazowo przygotowanego programu audytu. Jednostki objęte badaniem są formalnie informowane o terminie i zakresie audytu z odpowiednim wyprzedzeniem. Realizacja każdego zadania przebiega w oparciu o spotkania i rozmowy z kluczowymi pracownikami, przegląd dokumentacji związanej z badaną tematyką oraz przeprowadzenie szczegółowych testów.

W wyniku zrealizowanego audytu wydawane są rekomendacje mające na celu zaadresowanie zidentyfikowanych nieprawidłowości. Status realizacji poszczególnych rekomendacji podlega regularnemu monitoringowi. W ramach przeprowadzanego monitoringu, Biuro Audytu Wewnętrznego pozyskuje informacje oraz dokumentację potwierdzającą faktyczną realizację rekomendacji.

Biuro Audytu Wewnętrznego okresowo przygotowuje sprawozdania z prowadzonej działalności. Kwartalnie opracowywane jest sprawozdanie na temat wyników zrealizowanych audytów oraz statusu realizacji rekomendacji i prezentowane jest na posiedzeniach Komitetu Audytu. Rocznie przygotowywane jest sprawozdanie dla Komitetu Audytu podsumowujące działalność funkcji audytu wewnętrznego, w którym przedstawiane jest syntetyczne podsumowanie przeprowadzonych audytów, status realizacji rekomendacji oraz opinia audytu wewnętrznego na temat systemu kontroli wewnętrznej.

Niezależność funkcji audytu wewnętrznego jest zapewniona poprzez odpowiednie usytuowanie organizacyjne oraz zakres zadań Biura Audytu Wewnętrznego, które sprowadzają się wyłącznie do przeprowadzania niezależnych audytów. Biuro Audytu Wewnętrznego ma zapewniony dostęp do wszelkich informacji, dokumentacji i systemów wykorzystywanych w Towarzystwie w celu realizacji zadań audytowych. Ponadto powoływanie i odwoływanie osoby kierującej Biurem Audytu Wewnętrznego odbywa się za zgodą Komitetu Audytu. Dodatkowo Dyrektor Biura Audytu Wewnętrznego ma nieograniczony dostęp do Prezesa Zarządu oraz pozostałych Członków Zarządu Towarzystwa, a także bezpośredni kontakt z Przewodniczącym Komitetu Audytu.

B.6 Funkcja aktuarialna

Funkcja aktuarialna została wyodrębniona w strukturze organizacyjnej Towarzystwa i jest realizowana przez Departament Aktuarialny, który kierowany jest przez Dyrektora Departamentu. Raportuje on do Członka Zarządu odpowiedzialnego za Pion Wsparcia (Departament Finansowy, Departament Aktuarialny, Departament Operacyjny, Departament IT i Administracji).

Do zadań realizowanych przez funkcję aktuarialną zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej należy:

- koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- zapewnienie adekwatności metodyki stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- ocena, czy dane wykorzystane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości,
- porównywanie najlepszych oszacowań z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
- informowanie Zarządu i Rady Nadzorczej o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego,
- wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia,
- wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji,
- współpracowanie przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
  - modelowania ryzyka stanowiącego podstawę obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego,
  - własnej oceny ryzyka i wypłacalności zakładu ubezpieczeń,
- ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości.

Dodatkowe zadania realizowane przez funkcję aktuarialną:

- udział przy tworzeniu nowych produktów, z uwzględnieniem w szczególności taryfikacji składek,
- przygotowywanie naliczeń reasekuracyjnych w zakresie składek, prowizji, świadczeń oraz udziału w zysku, dokonywanie rozliczeń reasekuracyjnych,
- ustalanie wartości udziału reasekuratora w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości,
- ustalanie wartości udziału reasekuratora w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- kalkulacja wymogów kapitałowych (SCR, MCR) dla celów wypłacalności,
- prognozowanie przepływów finansowych na cele przygotowywania planów finansowych,
- raportowanie zarządcze.

Funkcja aktuarialna ocenia również, czy systemy informatyczne stosowane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w dostatecznym stopniu wspierają procedury aktuarialne i statystyczne.

B.7 Outsourcing

B.7.1 Zasady outsourcingu

Towarzystwo wprowadziło szereg zasad prawidłowego zarządzania procesem outsourcingu. Zasady te zostały ujęte w stosownej procedurze i były przekazywane do organu nadzoru zgodnie z właściwymi przepisami prawa. W przypadku outsourcingu podstawowych lub ważnych funkcji Towarzystwo przeprowadza staranną selekcję partnerów oraz przeprowadza analizę ryzyka, która dodatkowo wymaga zaopiniowania przez komitet ryzyka przed podjęciem finalnej decyzji przez Zarząd.

Analizując potencjalnych partnerów, którzy mają otrzymać zlecenia czynności podstawowych brane są pod uwagę:

- przedmiot zamówienia (zakres czynności realizowanych na rzecz i w imieniu Towarzystwa),
- terminy i jakość realizacji przedmiotu zamówienia,
- wynagrodzenie,
- ocenę zdolności do świadczenia usług obejmującą sytuację majątkową i zdolność do kontynuowania działalności, pozycję rynkową, doświadczenie w realizacji usług będących przedmiotem zamówienia, zaplecze ludzkie i technologiczne, referencje;
- niezbędne zgody, pozwolenia, certyfikaty – jeśli są wymagane przepisami prawa w danym przypadku,
- potencjalne ryzyka związane z przekazaniem określonych czynności do podmiotu zewnętrznego z wykorzystaniem metod oceny ryzyka aktualnie stosowanych w Towarzystwie,
- identyfikację potencjalnych konfliktów interesów i metody zabezpieczenia się przed nimi przez podmiot zewnętrzny,
- zdolność oferenta do zapewnienia takiego samego poziomu bezpieczeństwa i poufności danych, do jakiego zobowiązane jest Towarzystwo,
- możliwości monitorowania i wpływu na sposób wykonywania zleconych czynności przez Towarzystwo, w tym zakres ewentualnego podzlecenia kolejnym podmiotom poszczególnych czynności, zatem Spółka ocenia nadzór nad zarządzaniem ryzykiem i kontrolę wewnętrzną u zleceniobiorcy w zakresie powierzonych usług,
- możliwość uzyskania korzyści skali i synergii operacyjnych w ramach grupy kapitałowej, do której należy Towarzystwo, przy uwzględnieniu wymogów, o których mowa w art. 274 Rozporządzenia Delegowanego,
- rekomendację dla Zarządu wyboru oferty wraz z uzasadnieniem biznesowym uwzględniającym potencjalne koszty, korzyści i ryzyka związane zlecaniem wykonywania określonych czynności przez podmiot zewnętrzny lub ich pozostawieniem w Towarzystwie.

W przypadku zlecenia podmiotowi zewnętrznemu czynności podstawowych konieczne jest uzyskanie opinii działającego w Towarzystwie komitetu ryzyka poprzedzone analizą ryzyka wg standardowej metodyki przyjętej w Spółce. Analiza ta zawiera w szczególności ocenę:

- ryzyka zgodności z wymaganiami prawnymi,
- ryzyka ewentualnego konfliktu interesów,
- ryzyka uzależnienia się od podmiotu zewnętrznego i możliwości wyjścia z relacji z tym podmiotem.

Ponadto, standard przyjęty w Towarzystwie przewiduje uwzględnienie w umowach z partnerami szeregu zapisów, które gwarantują Towarzystwu monitorowanie jakości świadczonych usług, możliwość audytu zleconych procesów, zapewniają współpracę zleceniobiorcy z organem nadzoru oraz zabezpieczają Towarzystwo na wypadek konieczności insourcingu lub zmiany partnera świadczącego usługi. Istotnym zabezpieczeniem jest czytelne przypisanie osób, które są odpowiedzialne za przegląd relacji z partnerem i monitoring jakości świadczonych usług (tzw. właścicieli biznesowych).

B.7.2 Opis outsourcingu istotnych funkcji

Na podstawie kryteriów przyjętych we wspomnianej procedurze outsourcingu Towarzystwo wytypowało następujące procesy zakwalifikowane jako „podstawowe lub ważne funkcje”, które zostały outsourcowane:

- proces zarządzania aktywami, realizowany zgodnie z limitami inwestycyjnymi zdefiniowanymi przez Towarzystwo,
- proces wykonywania masowej korespondencji dla klientów,
- proces świadczenia usług oceny medycznej,
- proces świadczenia usług w zakresie likwidacji szkód majątkowych,
- procesy realizacji świadczeń w ramach umowy assistance,
- proces archiwizacji dokumentacji i nośników.

We wszystkich procesach outsourcowanych partnerzy dysponują zasobami niezbędnymi do realizacji czynności na odpowiednio wysokim poziomie, a alternatywne ulokowanie tych procesów po stronie Towarzystwa generowałoby nieproporcjonalnie wysokie koszty w stosunku do przewidywanych rezultatów i utrudniałoby koncentrację na obszarach kluczowych z punktu widzenia strategii Towarzystwa.

Wszystkie firmy, którym zlecono wykonywanie czynności są podmiotami działającymi w Polsce, a umowy zawarte z nimi poddane są polskiej jurysdykcji.

B.8 Wszelkie inne informacje

Spółka nie posiada innych, poza wykazanymi w powyższych rozdziałach, istotnych informacji dotyczących systemu zarządzania.

C. Profil ryzyka

Spółka posiada katalog zdefiniowanych ryzyk, na które jest lub może być narażona w okresie planowania biznesowego. Katalog ryzyk podlega przeglądowi co najmniej raz w roku pod kątem adekwatności zidentyfikowanych ryzyk do profilu, skali działalności i poziomu złożoności ryzyk Spółki. Ponadto może on być rozszerzony/ zmieniony w przypadku istotnych zmian w skali lub specyfice działalności Spółki. Istotne zmiany w skali oraz w specyfice działalności PKO TU są na bieżąco monitorowane przez Lokalny Komitet Ryzyka. Katalog ryzyk stanowi podstawę do identyfikacji i pomiaru ryzyk w Spółce.

W Spółce zidentyfikowane zostały następujące rodzaje ryzyka, które podlegają zarządzaniu:

- ryzyko aktuarialne
- ryzyko rynkowe
- ryzyko kredytowe
- ryzyko płynności
- ryzyko operacyjne
- ryzyko kapitałowe
- ryzyko braku zgodności
- ryzyko biznesowe (w tym ryzyko strategiczne)
- ryzyko modeli
- ryzyko utraty reputacji.

Dla wszystkich mierzalnych kategorii ryzyka uznanych za istotne i opisanych poniżej Spółka zdefiniowała i monitorowała strategiczne limity tolerancji na ryzyko.

Poszczególne ryzyka są zaprezentowane w punktach C.1-C.6, zaś w punkcie C.7 znajdują się opisy dotyczące odpowiednio:

C.7.1 Zasada „ostrożnego inwestora”

C.7.2 Koncentracja ryzyk

C.7.3 Techniki ograniczania ryzyka

C.7.4 Testy warunków skrajnych i analiza wrażliwości

C.7.5 Inne informacje

C.1 Ryzyko aktuarialne

Tabela C.1.1. Ryzyko aktuarialne

Typ Ryzyka	Ryzyko aktuarialne, zwane także ubezpieczeniowym
Definicja	Ryzyko ubezpieczeniowe oznacza ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych w związku z niewłaściwymi założeniami dotyczącymi wyceny i tworzenia rezerw (w szczególności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych). Obejmuje ono głównie ryzyka: składki i ryzyko rezerw, rezygnacji, katastroficzne w zakresie ubezpieczeń majątkowych i zdrowotnych.
Ekspozycja	Ekspozycja na ryzyko ubezpieczeniowe w PKO TU jest monitorowana i kształtowana zgodnie z przyjętą Strategią Zarządzania Ryzykiem. Rodzaj dominującego ryzyka zależy od typu produktu: <ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnie umowy ubezpieczenia różnych strat finansowych, ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów, ubezpieczenia pokrycia świadczeń medycznych – ryzyko składki i rezerw • Umowy ubezpieczenia mienia od ognia i innych szkód rzeczowych – ryzyko katastroficzne (powódź) Wartość ekspozycji na ryzyko ubezpieczeniowe reprezentowana jest poprzez wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz składki przypisanej powiązanych z danym typem produktu.

SCR	39 899 tys. zł – jest to łączna wartość wymogu kapitałowego dla ryzyka aktuarialnego przed dywersyfikacją
Zarządzanie	<p>Spółka jest narażona na następujące typy ryzyka ubezpieczeniowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko rezerw i składek – mitygowane poprzez reasekurację proporcjonalną, konstrukcję produktów • Ryzyko katastroficzne – mitygowane poprzez reasekurację katastroficzną • Ryzyko rezygnacji z umów – mitygowane poprzez działania retencyjne <p>Ryzyko aktuarialne zarządzane jest poprzez odpowiednią taryfikację produktów, underwriting, procedury sprzedaży produktów, analizę danych szkodowych oraz programy reasekuracyjne. Reasekuracja bierna spółki PKO TU opisana jest w rozdziale C.7.3.</p> <p>W przypadku nowych produktów i ryzyk Spółka dokonuje wyboru reasekuratora, zakresu ochrony, warunków reasekuracji, ewentualnie dokonuje zmiany zawartych umów reasekuracji dla modyfikowanych produktów ubezpieczeniowych i nowych ryzyk.</p>
Inne miary	Pomiar ryzyka ubezpieczeniowego w PKO TU realizowany jest między innymi w ramach analizy rezygnacji z umów, poziomu maksymalnego limitu udziału Spółki w sumie na ryzyko brutto, analizy szkodowości, analizy wielkości aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (APR) oraz corocznej analizy scenariuszy szokowych - testów stresu w ramach procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności. Dodatkowo dla ryzyka powodzi Spółka stosuje narzędzie do zarządzania ryzykiem powodzi i monitoruje w szczególności AAL (Annual Aggregate Loss) w podziale geograficznym na podstawie wyników generowanych przez narzędzie do zarządzania ryzykiem powodzi.
Monitorowanie i raportowanie	Monitorowanie i raportowanie ryzyka ubezpieczeniowego realizowane jest w postaci przygotowania i analizy cyklicznych raportów dla Zarządu, Lokalnego Komitetu Ryzyka oraz Komitetu Ryzyka przy Radzie Nadzorczej.

C.2 Ryzyko rynkowe

Tabela C.2.1. Ryzyko rynkowe

Typ Ryzyka	Ryzyko rynkowe
Definicja	Ryzyko rynkowe oznacza straty lub niekorzystne zmiany sytuacji finansowej, wynikające bezpośrednio lub pośrednio z wahań poziomu i wahań zmienności rynkowych cen aktywów i instrumentów finansowych. Ryzyko rynkowe odzwierciedla również strukturalne niedopasowanie aktywów i zobowiązań, w szczególności w odniesieniu do czasu ich zapadalności i wymagalności. W szczególności obejmuje ono ryzyka: stopy procentowej, cen akcji, koncentracji, cen nieruchomości, spreadu i walutowe.
Ekspozycja	<p>Ekspozycja dla ryzyka rynkowego po stronie portfela lokat Towarzystwa jest mierzona wartością rynkową dla poszczególnych klas aktywów, przy czym dla ryzyka stopy procentowej uwzględniony jest termin zapadalności dłużnych papierów wartościowych w porównaniu do terminów wymagalności zobowiązań.</p> <p>Ze względu na kompozycję portfela lokat, w którym dominującą pozycję zajmują obligacje Skarbu Państwa i depozyty bankowe, kluczowym ryzykiem rynkowym Towarzystwa jest ryzyko stopy procentowej.</p>
SCR	4163 tys. zł - łączna wartość wymogu kapitałowego dla ryzyka rynkowego przed dywersyfikacją

Zarządzanie	<p>Ryzyko rynkowe jest zarządzane poprzez alokację aktywów z uwzględnieniem limitów zdefiniowanych przez Spółkę. Lokaty towarzystwa są inwestowane co do zasady w bezpieczne papiery wartościowe – głównie obligacje Skarbu Państwa. Spółka nie posiada i nie planuje istotnej ekspozycji na ryzyko walutowe czy też ryzyko cen akcji.</p> <p>Maksymalna ekspozycja na ryzyko rynkowe jest ograniczona przez najmniejszą z poniższych wartości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • grupowy apetyt na ryzyko przypisany do Towarzystwa, • wewnętrzny apetyt na ryzyko i limity, • regulacje zewnętrzne. <p>Towarzystwo w celu ograniczenia nadmiernej ekspozycji na ryzyko zarówno wyznacza limity na poszczególne pozycje i/lub zmianę na tych pozycjach, jednocześnie monitorowana jest zgodność z ustanowionymi limitami.</p> <p>Dobór charakterystyki instrumentów finansowych, np. okres i rodzaj stopy procentowej zależy od:</p> <ul style="list-style-type: none"> • struktury bilansu Towarzystwa, • sytuacji płynnościowej Towarzystwa, • ratingu i oceny sytuacji finansowej emitenta lub banku, w którym lokowane są środki. <p>Towarzystwo określa proces postępowania w celu utrzymania ryzyka na zadanym poziomie, metody ograniczania ryzyka oraz wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg procesów zarządzania ryzykiem i utrzymanie ryzyka na zadanym poziomie. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami może zarekomendować odpowiednią zmianę struktury aktywów w ramach wyznaczonych limitów w celu ograniczenia ryzyka oraz zapewnienia ciągłości spełniania limitów i wymogów kapitałowych.</p>
Inne miary	<p>Pomiar ryzyka rynkowego w PKO TU realizowany jest między innymi w ramach analizy limitów inwestycyjnych, limitów na otwarte pozycje, dobór instrumentów finansowych oraz corocznej analizy scenariuszy szokowych - testów stresu w ramach procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności.</p>
Monitorowanie i raportowanie	<p>Monitorowanie i raportowanie ryzyka rynkowego realizowane jest w postaci przygotowania i analizy cyklicznych raportów dla Zarządu oraz dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Lokalnego Komitetu Ryzyka oraz Komitetu Ryzyka przy Radzie Nadzorczej</p>

C.3 Ryzyko kredytowe

Tabela C.3.1. Ryzyko kredytowe

Typ Ryzyka	Ryzyko kredytowe
Definicja	<p>Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko nieoczekiwanego niewykonania zobowiązania przez kontrahenta lub pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu takiego zobowiązania. W szczególności obejmuje ono ryzyko kredytowe reasekuratora.</p>
Ekspozycja	<p>Ekspozycja na ryzyko kredytowe w PKO TU jest monitorowana i kształtowana zgodnie z przyjętą Strategią Zarządzania Ryzykiem. Spółka oprócz ryzyka koncentracji aktywów w obligacjach Skarbu Państwa po stronie aktywów, nie inwestuje w obligacje korporacyjne, fundusze inwestycyjne, nie udziela pożyczek. Ryzyko kredytowe związane jest również z ryzykiem kredytowym reasekuratorów. Spółka zabezpiecza się przed tym ryzykiem poprzez dobór reasekuratorów o jak najlepszej wiarygodności kredytowej.</p> <p>Ekspozycja dla ryzyka kredytowego jest mierzona wartością rynkową należności od poszczególnych kontrahentów.</p>
SCR	<p>6 369 tys. zł- łączna wartość wymogu kapitałowego dla ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta przed dywersyfikacją</p>
Zarządzanie	<p>Spółka ogranicza ekspozycję na ryzyka poprzez system limitów kredytowych dla kontrahentów oraz minimalny akceptowany poziom oceny ryzyka kredytowego kontrahenta, a także poprzez dywersyfikację.</p> <p>W szczególności Towarzystwo współpracuje z reasekuratorami i instytucjami finansowymi o wysokiej klasie wiarygodności kredytowej (niskie prawdopodobieństwo niewywiązania się ze zobowiązania). Zatem ekspozycja na reasekuratorów oraz względem podmiotów bankowych jest monitorowana.</p>

Inne miary	Pomiar ryzyka kredytowego w PKO TU realizowany jest między innymi w ramach analizy limitów na linie kredytowe/ inwestycje na poszczególnych kontrahentów, rating reasekuratora oraz corocznej analizy scenariuszy szokowych – testów stresu w ramach procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności.
Monitorowanie i raportowanie	Monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego realizowane jest w postaci przygotowania i analizy cyklicznych raportów dla Zarządu oraz dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Lokalnego Komitetu Ryzyka oraz Komitetu Ryzyka przy Radzie Nadzorczej

C.4 Ryzyko płynności

Tabela C.4.1. Ryzyko płynności

Typ Ryzyka	Ryzyko płynności
Definicja	Ryzyko płynności definiowane jest jako ryzyko zakładu ubezpieczeń i reasekuracji, w wyniku którego zakład nie jest w stanie skorzystać ze swoich inwestycji lub aktywów lub nie posiada wystarczającej kwoty aktywów w celu uregulowania zobowiązań finansowych kiedy staną się wymagalne. W szczególności obejmuje ono ryzyka: niedopasowania, finansowania i wzrostu kosztów finansowania, kryzysu płynnościowego, płynnościowe instrumentu finansowego, realizacji opcji, transakcyjne.
Ekspozycja	Ekspozycja na ryzyko płynności w PKO TU jest monitorowana i kształtowana zgodnie z przyjętą Strategią Zarządzania Ryzykiem. Towarzystwo identyfikuje ryzyko płynności poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • opracowanie i aktualizację miar płynności zdefiniowanych przez Spółkę • systematyczny pomiar i monitoring miar płynności zgodnie z określonymi terminami • analizę wyników testów warunków skrajnych (scenariuszy stresowych) Ekspozycja dla ryzyka płynności jest mierzona relacją płynnych papierów wartościowych (na przykład obligacje Skarbu Państwa) do wartości portfela lokat Towarzystwa.
EPIFP	7 057 tys. zł - łączna kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek, obliczoną zgodnie z art. 260 ust. 2 Aktu Delegowanego.
Zarządzanie	Spółka przeprowadza analizę luki oraz dokonuje pomiaru płynności bieżącej. Ryzyko płynności jest mitygowane poprzez utrzymywanie bufora środków płynnych, planowanie potrzeb płynnościowych oraz dopasowanie struktury inwestycji do wymagalności zobowiązań Towarzystwa
Inne miary	Pomiar ryzyka płynności w PKO TU realizowany jest między innymi w ramach analizy przepływów gotówkowych i luki płynności, wskaźnika krótkookresowej płynności i nadwyżki aktywów na pokrycie rezerw.
Monitorowanie i raportowanie	Monitorowanie i raportowanie ryzyka płynności realizowane jest w postaci przygotowania i analizy cyklicznych raportów dla Zarządu oraz dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Lokalnego Komitetu Ryzyka oraz Komitetu Ryzyka przy Radzie Nadzorczej

C.5 Ryzyko operacyjne

Tabela C.5.1. Ryzyko operacyjne

Typ Ryzyka	Ryzyko operacyjne
Definicja	Ryzyko operacyjne oznacza ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów lub zdarzeń zewnętrznych. Szczegółowa kategoryzacja typów ryzyk określana jest przez PKO TU w odrębnej polityce zarządzania ryzykiem operacyjnym.
Ekspozycja	Identyfikacja ryzyka operacyjnego, tj. rozpoznanie, jakie rodzaje ryzyka operacyjnego mogą się urzeczywistnić w działalności Towarzystwa, jest dokonywana przez: <ul style="list-style-type: none"> • gromadzenie danych o ryzyku operacyjnym, • samoocenę ryzyka operacyjnego, • proces oceny ryzyka inicjatyw. Ekspozycja na ryzyko operacyjne jest pochodną skali prowadzonej działalności operacyjnej – wolumenu przypisu składki, ilości i jakości procesów biznesowych oraz ilości nowych inicjatyw w ramach prowadzonej działalności.
SCR	2 194 tys. zł - łączna wartość wymogu kapitałowego dla ryzyka operacyjnego
Zarządzanie	Spółka zarządza ryzykiem operacyjnym poprzez zdefiniowanie procesów i wskazanie osób za nie odpowiedzialnych. Dodatkowo Spółka posiada zdefiniowaną strukturę organizacyjną i sprecyzowany zakres obowiązków poszczególnych jednostek organizacyjnych. Spółka opracowała i na bieżąco testuje plany ciągłości działania dla procesów krytycznych, zarządza bezpieczeństwem systemów informatycznych. Ryzyko operacyjne i jego potencjalny wpływ monitorowany jest w ramach procesu oceny własnej ryzyka, a także poprzez analizę incydentów/zdarzeń operacyjnych oraz zmian w otoczeniu Spółki.
Inne miary	Pomiar ryzyka operacyjnego w PKO TU realizowany jest poprzez określenie poziomu ryzyka zgodnie z przyjętą w Towarzystwie skalą oceny wynikającą z oczekiwanej częstotliwości i dotkliwości wystąpienia strat operacyjnych w ramach samooceny ryzyka operacyjnego oraz analizy ryzyka inicjatyw. Do pomiaru ryzyka służą także mierniki tworzone dla wybranych ryzyk, tzw. Key Risk Indicators (KRI) oraz kwantyfikacja strat operacyjnych (monitoring limitu wartości strat na ryzyko operacyjne w relacji do poziomu kapitałów własnych).
Monitorowanie i raportowanie	Monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego realizowane jest w postaci przygotowania i analizy cyklicznych raportów dla Zarządu, Lokalnego Komitetu Ryzyka oraz Komitetu Ryzyka przy Radzie Nadzorczej

C.6 Pozostałe istotne ryzyka

Na podstawie wiedzy eksperckiej zidentyfikowane zostały następujące ryzyka, nieuwzględnione w profilu ryzyka zdefiniowanym przez formułę standardową:

- Ryzyko kapitałowe rozumiane jest jako ryzyko niezapewnienia odpowiedniego poziomu i struktury kapitałów własnych, w odniesieniu do skali prowadzonej przez Spółkę działalności i ekspozycji na ryzyko, a tym samym niewystarczających do absorpcji strat nieoczekiwanych z uwzględnieniem planów rozwoju i sytuacji skrajnych. Jest ono zarządzane poprzez bufor na wskaźniki wypłacalności i zdefiniowanie poziomów ostrzegawczych. Proces ORSA jest skoncentrowany na zarządzanie tym ryzykiem.
- Ryzyko biznesowe (w tym ryzyko strategiczne) rozumiane jako ryzyko poniesienia strat wynikających z niekorzystnych zmian zachodzących w otoczeniu biznesowym, podjęcia niekorzystnych decyzji, nieprawidłowego wprowadzenia podjętych decyzji lub braku podjęcia odpowiednich działań, które miałyby być odpowiedzią na zachodzące w otoczeniu biznesowym zmiany, w tym w szczególności ryzyko strategiczne. Ryzyko strategiczne, związane jest ze strategicznymi decyzjami podejmowanymi przez Zarząd oraz działalnością konkurencji. PKO TU nie utrzymuje kapitału na pokrycie tego ryzyka, ale zarządza nim jakościowo, poprzez odpowiednie działania, mające na celu ciągłe monitorowanie i ograniczanie ryzyka, w szczególności poprzez opracowywanie planów działania dla ryzyk oszacowanych jako istotne w procesie analizy PEST.

- Ryzyko braku zgodności – definiowane jest jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niezastosowania się Spółki, pracowników Spółki lub podmiotów działających w jego imieniu do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Spółkę standardów rynkowych. Spółka deklaruje zerową tolerancję na ryzyko braku zgodności. W zakresie pomiaru ryzyko braku zgodności jest częściowo objęte limitem dla ryzyka operacyjnego, o ile jego materializacja przejawia się w formie strat operacyjnych.
- Ryzyko modeli zdefiniowane jako ryzyko poniesienia strat, w wyniku podejmowania błędnych decyzji biznesowych na podstawie funkcjonujących modeli. Spółka wdrożyła procedury mające na celu szacowanie poziomu ryzyka modeli i zarządzanie nim.
- Ryzyko utraty reputacji, związane jest negatywnymi konsekwencjami utraty zaufania klientów do PKO TU. Podobnie jak w przypadku ryzyka biznesowego, ryzyko to zarządzane jest jakościowo poprzez wdrożenie odpowiednich mechanizmów

Podsumowując, na podstawie jakościowej analizy profilu ryzyka PKO TU, nie zostały zidentyfikowane żadne ryzyka, dla których konieczne byłoby utrzymywanie dodatkowego kapitału w ramach ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności, poza tymi które są zdefiniowane poprzez formułę standardową.

C.7 Wszelkie inne informacje

C.7.1 Zasada „ostrożnego inwestora”

Spółka lokuje środki zgodnie z zasadą ostrożnego inwestora określoną w art. 276 Ustawy, tj. inwestuje wyłącznie w aktywa i instrumenty finansowe, których ryzyko może właściwie określić, mierzyć, monitorować, którym może właściwie zarządzać, które może właściwie kontrolować i prowadzić sprawozdawczość w zakresie ryzyka i które potrafi właściwie uwzględnić przy ocenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności.

W procesie inwestowania Spółka uwzględnia konieczność zarządzania ryzykiem związanym z lokowaniem środków finansowych, obejmującym w szczególności:

- ryzyko rynkowe, związane z możliwością spadku wartości portfela aktywów wynikającą bezpośrednio lub pośrednio z wahań poziomu i wahań zmienności rynkowych cen aktywów i instrumentów finansowych
- ryzyko kredytowe, związane z możliwością spadku wartości portfela aktywów wynikającą z nieoczekiwanego niewykonania zobowiązania przez kontrahenta lub pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu takiego zobowiązania
- ryzyko płynności, związane z możliwością poniesienia dodatkowych kosztów w sytuacji gdy zakład nie jest w stanie skorzystać ze swoich inwestycji lub aktywów lub nie posiada wystarczającej kwoty aktywów w celu uregulowania zobowiązań finansowych kiedy staną się wymagalne
- ryzyko operacyjne, związane z możliwością powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów lub zdarzeń zewnętrznych w obszarze wyceny i lokowania środków finansowych

Spółka prowadzi działalność inwestycyjną kierując się następującymi celami inwestycyjnymi:

- środki finansowe są lokowane w sposób zapewniający jak najwyższy poziom rentowności przy zachowaniu ich odpowiedniej płynności oraz najwyższym poziomie bezpieczeństwa.
- strategie inwestycyjne mogą jednak różnić się w zależności od rodzaju produktu, z którym związane są aktywa – rodzaju portfela.
- wyniki inwestycyjne muszą umożliwić Towarzystwu wypełnienie zobowiązań w stosunku do klientów jak również zapewnić mu ciągłość działania oraz rozwój poprzez:
  - najlepsze dopasowanie aktywów i pasywów, zminimalizowanie ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmiennością rynku finansowego oraz zmiennością wartości instrumentów,
  - generowanie konkurencyjnego zwrotu z kapitału, który Towarzystwo pozyskało od akcjonariuszy,
  - ograniczenie wpływu zakłóceń na lokalnych rynkach poprzez dywersyfikację inwestycji,

- lokaty w aktywa, które nie są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, utrzymywane są na ostrożnym poziomie (brak w portfelu lokat Spółki na 31 grudnia 2016 roku),
- spółka lokuje aktywa w instrumenty pochodne, w celu zmniejszenia ryzyka lub efektywnego zarządzania portfelem (brak w portfelu lokat Spółki na 31 grudnia 2016 roku),
- spółka nie posiada aktywów o podwyższonym ryzyku,
- istniejące koncentracje zostały omówione w punkcie C.7.2.

Zarządzanie inwestycjami ma miejsce na podstawie:

- polskich wymogów prawnych oraz wymogów KNE,
- limitów na poszczególnych kontrahentów finansowych,
- zasad i limitów inwestycyjnych określonych w wewnętrznych regulacjach.

Spółka monitoruje dopasowanie między aktywami i pasywami, ze szczególną uwagą zwróconą na terminy prognozowanych przepływów pieniężnych oraz na dopasowanie walutowe, jednocześnie lokuje środki z zachowaniem odpowiedniej struktury poszczególnych kategorii instrumentów finansowych i środków pieniężnych w portfelach inwestycyjnych ograniczającej ryzyko zmienności wartości portfeli zarówno w krótkim jak i długim horyzoncie czasowym.

PKO TU utrzymuje odpowiedni do specyfiki działalności, portfeli i potrzeb płynnościowych poziom środków płynnych w celu zapewnienia możliwości regulowania bieżących zobowiązań w wymaganym terminie.

Zarządzanie portfelami Spółka zleca PKO TFI SA, z którym w październiku 2015 podpisała umowę na zarządzanie. PKO TFI jest spółką świadczącą profesjonalne usługi zarządzania aktywami, posiadającą odpowiednie w tym zakresie zezwolenia i kompetencje.

Celem inwestycyjnym Spółki jest maksymalizacja dopasowania aktywów i zobowiązań. Spółka w sposób ciągły monitoruje jakość wykonywanej przez PKO TFI SA usługi między innymi monitorując przestrzeganie limitów, sprawdzając dokumentację i analizując wyniki inwestycyjne.

PKO TU zatrudnia doradcę inwestycyjnego w celu opracowania i realizacji strategii inwestycyjnej pomimo zawarcia umowy z podmiotem uprawnionym do zarządzania aktywami na zlecenie, tj. z PKO TFI.

C.7.2 Koncentracja ryzyk

Towarzystwo ocenia, że w jego działalności biznesowej występują trzy obszary koncentracji ryzyk w odniesieniu do ryzyk opisanych w rozdziałach C.1 – C.6.: identyfikowane po stronie produktowej, w zakresie sieci sprzedaży oraz prowadzoną polityką lokacyjną:

- W zakresie portfela produktów - Spółka koncentruje się na wprowadzaniu do swojej oferty nowych produktów ochronnych, w przypadku gdy są uzupełnieniem bankowej oferty produktowej właściciela. Zatem dominującą pozycję w bilansie Spółki zajmują produkty powiązane z produktami bankowymi, w szczególności 64% portfela produktów mierzonego składką przypisaną brutto stanowiły ubezpieczenia różnych strat finansowych (w tym głównie ubezpieczenie spłaty kredytu hipotecznego i pożyczki gotówkowej na wypadek utraty źródła dochodu dla klientów PKO Banku Polskiego). W kolejnych latach działalności Towarzystwo planuje rozwój oferty powiązanej i niepowiązanej z działalnością kredytową Banku, co wpłynie pozytywnie na dywersyfikację portfela.
- W zakresie kanału dystrybucji - w 2016 Spółka dystrybuowała swoje produkty wyłącznie za pomocą kanału bancassurance. W nadchodzących latach będzie nadal koncentrować się na dalszym rozwijaniu tego kanału poprzez współpracę z PKO Bankiem Polskim.
- W zakresie portfela lokat - w rozumieniu ryzyka, na które narażony jest zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji, wynikającego z braku dywersyfikacji portfela aktywów lub z dużej ekspozycji na ryzyko niewykonania zobowiązania przez pojedynczego emitenta papierów wartościowych lub grupę powiązanych emitentów. Ryzyko koncentracji aktywów dotyczy wyłącznie zaangażowania Towarzystwa w obligacje Skarbu Państwa. Z uwagi na fakt, że Spółka uważa papiery wartościowe emitowane

przez Skarb Państwa jako bezpieczny instrument finansowy, przedmiotowa koncentracja będzie obserwowana w kolejnych okresach sprawozdawczych.

C.7.3 Techniki Ograniczania Ryzyka

Spółka stosuje dwa rodzaje technik ograniczania ryzyka ubezpieczeniowego. Poprzez program reasekuracji Towarzystwo realizuje następujące cele strategiczne:

- ochrona portfela ubezpieczeń przed szkodami katastroficznymi,
- stabilizacja wyników z działalności ubezpieczeniowej,
- zarządzanie wymogami kapitałowymi w ramach reżimu Solvency II,
- zwiększenie pojemności ubezpieczeniowej.

Reasekuracja bierna spółki PKO TU realizowana jest w oparciu o następujące umowy:

- dwie umowy reasekuracji kwotowej dla ubezpieczeń kredytu hipotecznego oraz pożyczki gotówkowej,
- umowę reasekuracji katastroficzej,
- umowę o świadczenie usług assistance w formie umowy reasekuracji.

Przy wyborze reasekuratorów Spółka bierze pod uwagę czynniki takie jak stabilność i reputację reasekuratora (rating reasekuratora), ocenę kredytową reasekuratora, ocenę relacji cedowanego portfela do skali działalności reasekuratora, możliwość adekwatnego zarządzania ryzykiem płynności oraz ryzykiem niewykonania zobowiązania przez reasekuratora.

Monitorowanie skuteczności ograniczania ryzyka poprzez reasekurację jest realizowane przez monitoring takich parametrów jak:

- wynik Towarzystwa na reasekuracji, w podziale na produkty oraz na reasekuratorów;
- wpływ stosowanej polityki reasekuracji na współczynnik pokrycia wymogu kapitałowego;
- wpływ rozliczeń z reasekuratorami na sytuację płynnościową (analiza przesunięcia między datą wypłaty świadczenia przez Towarzystwo i datą uzyskania środków od reasekuratora);
- analiza maksymalnych ekspozycji Towarzystwa przed i po uwzględnieniu reasekuracji na zdarzenia ubezpieczeniowe, uwzględniające kumulację ryzyk.

Dodatkowo Spółka zarządza ekspozycją na ryzyko stopy procentowej (składowa ryzyka rynkowego) poprzez techniki dopasowywanie portfela lokat do struktury zobowiązań Towarzystwa w zakresie odpowiednio terminów zapadalności i wymagalności oraz limity na otwarte pozycje. Skuteczność wspomnianej techniki jest monitorowana poprzez analizę otwartych pozycji na stopę procentową oraz analizę luki płynności.

C.7.4 Testy warunków skrajnych i analiza wrażliwości

Towarzystwo przeprowadza dwa rodzaje testów warunków skrajnych, tj. specyficzne dla poszczególnych rodzajów ryzyka (ryzyka aktuarialnego, ryzyka rynkowego, ryzyka kredytowego, ryzyka operacyjnego) oraz kompleksowe. Raporty z przeprowadzonych testów warunków skrajnych obejmują opis przeprowadzonych scenariuszy testów warunków skrajnych, wyniki testów warunków skrajnych oraz komentarz do uzyskanych wyników.

Zgodnie z przeprowadzonymi szacunkami Spółka zakłada, że wymogi kapitałowe zostaną pokryte środkami własnymi, nawet w przypadku umiarkowanych odchyśleń faktycznego wykonania względem przyjętych szoków. Potwierdzają to wszystkie scenariusze przyjęte do analizy. W szczególności Spółka zastosowała scenariusze mogące istotnie pogorszyć pozycję kapitałową Towarzystwa:

- zmniejszenie udziału reasekuratora w umowach kwotowych
- materializacja ryzyka powodzi z okresem powrotu 1 na 200 lat
- obniżenie ratingu dla kluczowych reasekuratorów o 1 stopień jakości kredytowej
- realizację planów dotyczących nowego biznesu na poziomie 120% i 80% w stosunku do planu bazowego

Po zastosowaniu powyższych scenariuszy współczynnik wypłacalności Spółki nie spada poniżej 175%. Środki własne w systemie Solvency II dla każdego ze scenariuszy w całości należały do Kategorii 1.

W ramach przeprowadzonych analiz Spółka nie odnotowała zagrożeń względem poziomu pokrycia wymogów kapitałowych według reżimu Solvency II.

C.7.5 Inne informacje

Spółka nie posiada innych, poza wykazanymi w powyższych rozdziałach, istotnych informacji dotyczących profilu ryzyka.

D. Wycena do celów wypłacalności

D.1 Aktywa

Podstawą wyceny aktywów i zobowiązań przez zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji jest wartość wyznaczona przez cenę rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań zgodnie z art. 223 ust. 1 Ustawy. Jeżeli nie jest możliwe zastosowanie wyceny według cen notowanych na aktywnych rynkach, zakład stosuje metody alternatywne opisane w pkt D.4. W tym celu Spółka stosuje podejścia określone w art. 10 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE).

Grupy aktywów w bilansie ekonomicznym Spółki na dzień 31.12.2016 r. przedstawia poniższa tabela.

W kolumnie 'Wartość wg PSR' zaprezentowano wartości ze sprawozdania finansowego Spółki zgodnie z treścią ekonomiczną, ale bez dokonywania korekt, które byłyby konieczne w celu dostosowania tych liczb do formatu i sposobu prezentacji wymaganego w reżimie Solwency II. Suma aktywów w poniższej tabeli (PSR) odpowiada sumie aktywów ze sprawozdania finansowego Spółki.

Tabela D.1.1. Aktywa w bilansie ekonomicznym Spółki na dzień 31.12.2016r. (w tys. zł)

	REF	Wartość wg PSR	Korekty prezentacyjne	Korekty wyceny	Wartość wg Solwency II
Aktywowane koszty akwizycji	D.1.1	229 196	0	-229 196	0
Wartości niematerialne i prawne	D.1.2	10 551	0	-10 551	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	D.1.3	6 896	0	-6 896	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	D.1.4	1 788	0	-7	1 781
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	D.1.5	147 727	0	0	147 727
Dłużne papiery wartościowe	D.1.5.1	145 472	0	0	145 472
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	D.1.5.2	2 255	0	0	2 255
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	D.1.6/D.2.4	0	0	39 654	39 654
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie		0	0	39 654	39 654
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)		0	0	31 529	31 529
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie		0	0	8 124	8 124
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	D.1.7	11 410	0	-11 410	0
Należności z tytułu reasekuracji biernej	D.1.8	100 491	-29	-100 462	0
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)		19	0	-10	9
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		87		-87	0

Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)		679	29	-679	29
Aktywa ogółem		508 845	0	-319 645	189 200

D.1.1 Aktywowane koszty akwizycji

W bilansie ekonomicznym aktywowane koszty akwizycji w części przypadającej na przyszłe okresy sprawozdawcze wyceniane są w wartości zero.

Wg PSR koszty poniesione w okresie sprawozdawczym, w części przypadającej na przyszłe okresy sprawozdawcze, podlegają rozliczeniu w czasie i są wykazywane jako aktywowane koszty akwizycji.

D.1.2 Wartości niematerialne i prawne

Towarzystwo wycenia w wartości niezerowej wyłącznie te składniki wartości niematerialnych i prawnych, w zakresie których uzasadnione jest wykazanie dodatniej wartości składnika aktywów możliwej do uzyskania przy ewentualnej transakcji odsprzedaży (stosownie do art. 12 Rozporządzenia Delegowanego Komisji UE). Wg stanu na koniec roku 2016 Spółka nie zidentyfikowała takich pozycji wobec czego wartości niematerialne i prawne wg Solwency II wynoszą zero.

W PSR wartości niematerialne i prawne wyceniane są wg ceny nabycia pomniejszoną o umorzenie i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

D.1.3 Aktywa z tytułu odroczonego podatku

Dla celów wypłacalności Towarzystwo ujmuje i wycenia podatki odroczone stosownie do art. 15 Aktu Delegowanego.

Spółka rozpoznaje podatek odroczony w ujęciu netto jako aktywo lub rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Podstawą do rozpoznania podatku odroczonego na bilansie ekonomicznym są dwa elementy.

Pierwszym, bazowym składnikiem jest podatek odroczony rozpoznany w sprawozdaniu finansowym zgodnie z obowiązującymi w Towarzystwie zasadami rachunkowości.

Drugim składnikiem podatku odroczonego na bilansie ekonomicznym są różnice przejściowe (w tabeli w kolumnie korekta wyceny) pomiędzy bilansem, będącym częścią sprawozdania finansowego Towarzystwa, a bilansem ekonomicznym.

W bilansie statutowym aktywa z tytułu odroczonego podatku oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwijana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) uchwalone na dzień bilansowy.

D.1.4 Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny

Towarzystwo wycenia rzeczowe aktywa trwałe alternatywną metodą wyceny opisaną w pkt D4.

W bilansie statutowym środki trwałe są wyceniane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

D.1.5 Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)

D.1.5.1 Dłużne papiery wartościowe

W bilansie ekonomicznym Towarzystwo stosuje wycenę wg wartości godziwej ustalonej na podstawie notowań z aktywnego rynku.

Spółka nie posiada papierów dłużnych utrzymywanych do terminu zapadalności, zatem w bilansie statutowym wycena jest identyczna jak w bilansie ekonomicznym.

D.1.5.2 Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Towarzystwo wycenia depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych alternatywną metodą opisaną w pkt D.4.

W bilansie statutowym Zgodnie ze stosowaną polityką rachunkowości Towarzystwo wycenia depozyty według skorygowanej ceny nabycia z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

D.1.6 Kwoty należne z umów reasekuracji

Wyznaczanie wartości kwot należnych z umów reasekuracji opiera się na metodyce aktuarialnej, obejmującej wyliczenie oczekiwanych przepływów pieniężnych związanych z rozliczeniami z reasekuratorem (zob. opis w pkt D.2.4).

W bilansie PSR kwoty należne z umów reasekuracji nie występują w aktywach. Odpowiednikiem tych kwot jest udział reasekuratora w rezerwach, wyznaczany na podstawie zapisów umów reasekuracyjnych określających poziom cedowanego ryzyka na poziomie pojedynczej polisy w ramach rezerwy składki i rezerwy szkodowej (dla szkód zgłoszonych) oraz na poziomie ryzyka i roku polisy dla rezerwy na szkody zaistniałe, niezgłoszone (IBNR).

D.1.7 Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych

W pozycji tej prezentowane są jedynie przeterminowane należności od ubezpieczających, zakładów ubezpieczeń oraz inne związane z działalnością ubezpieczeniową, nie ujęte w przepływach pieniężnych w najlepszym oszacowaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (BEL).

W bilansie statutowym należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych obejmują kwoty zarówno wymagalne i niewymagalne a ich wycena następuje wg wartości nominalnej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Na dzień 31.12.2016 100% należności stanowiło należności niewymagalne i dlatego zostały uwzględnione jako przyszłe przepływy pieniężne w BEL.

D.1.8 Należności z tytułu reasekuracji biernej

W pozycji tej ujmowane są wymagalne należności od reasekuratorów z tytułów innych niż płatności dotyczące uregulowanych roszczeń ubezpieczeniowych, które prezentowane są w pozycji „Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach) ”.

Należności nieprzeterminowane uwzględniane są w wycenie pozycji „Kwoty należne z umów reasekuracji” jako przyszłe przepływy pieniężne.

.W bilansie statutowym należności z tytułu reasekuracji obejmują kwoty zarówno wymagalne i niewymagalne a ich wycena następuje wg wartości nominalnej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Na dzień 31.12.2016 100% należności stanowiły należności niewymagalne i dlatego zostały uwzględnione jako przyszłe przepływy pieniężne w kwotach należnych z umów reasekuracji.

D.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

D.2.1 Wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Tabela poniżej przedstawia wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (w tys. zł) w podziale na wartość najlepszego oszacowania (brutto) i margines ryzyka, w podziale na linie biznesowe.

Tabela D.2.1. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wg stanu na 31 grudnia 2016 r. (w tys. zł)

Linia biznesu	Najlepsze oszacowanie	Margines ryzyka
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	4 754	122
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	8 875	178
Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	2 928	146
Ubezpieczenia OC ogólnej	234	13
Ubezpieczenia kredytu i gwarancji ubezpieczeniowej	82	4
Ubezpieczenia świadczenia pomocy	27	1
Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych	43 468	668
RAZEM:	60 369	1 132

Główne założenia stosowane do wyceny najlepszego oszacowania rezerw:

- Najlepsze oszacowanie tworzy się oddzielnie dla części odpowiadającej rezerwie składki oraz części odpowiadającej rezerwie szkodowej.
- Najlepsze oszacowanie w części odpowiadającej rezerwie szkodowej tworzy się w wysokości odpowiadającej oczekiwanej wartości przyszłych wypłat odszkodowań wraz z kosztami, pomniejszonej o oczekiwaną wartość regresów.
- Najlepsze oszacowanie w części odpowiadającej rezerwie składki tworzy się w wysokości wszystkich przewidywanych przepływów, w tym w szczególności z tytułu przyszłych szkód, kosztów oraz zwrotów składek przy zerwaniach polis. Przepływy te obejmują płatności odszkodowań wraz z kosztami, zwroty składki wynikające z zerwań i rezygnacji z polis, koszty obsługi portfela, należne i nieopłacone składki.

Opis metodyki wyznaczania rezerw podaje podrozdział D.2.3 poniżej.

Spółka stosuje uproszczoną metodę obliczania marginesu ryzyka, zgodną z Artykułem 58 a) Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/35, wykorzystującą przybliżenia kwot przyszłych SCR-ów. Spółka stosuje metodę przybliżenia przyszłych wymogów kapitałowych w podziale na linie biznesowe, dobierając niezależne nośniki ryzyk w ramach przedstawionej segmentacji.

Spółka nie stosuje korekty dopasowującej, o której mowa w art. 77b Dyrektywy 2009/138.

Spółka nie stosuje przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, o której mowa w art. 308c Dyrektywy 2009/138/WE.

Spółka nie stosuje przejściowego odliczenia, o którym mowa w art. 308d Dyrektywy 2009/138/WE.

Spółka nie stosuje korekty z tytułu zmienności, o której mowa w art. 77d Dyrektywy 2009/138/WE.

D.2.2 Opis poziomu niepewności związanej z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Niepewność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na cele wypłacalności związana jest ze:

- zmianami w realizacji częstotliwości i wysokości szkód, zmianami opóźnienia w zgłaszaniu szkód, zmianami w działaniach ubezpieczających, w szczególności dotyczących rezygnacji z umów ubezpieczeń
- zmianami w poziomie kosztów jednostkowych (koszt per polisa), które mogą wynikać ze zmian w zakładanych poziomach łącznych kosztów obsługowych (relatywnie krótki okres planowania finansowego w stosunku do długości prognozowanych przepływów finansowych z zawartych umów ubezpieczenia) jak i ze zmiany struktury i wolumenu portfela, będącego bazą do określania kosztów jednostkowych.

Niepewności te są związane z ryzykiem naturalnego odchylenia się realizacji zmiennej losowej od jej wartości oczekiwanej, a krótkookresowe odchylenia nie muszą świadczyć o niewłaściwie dobranych założeniach.

Spółka analizuje odchylenia szkodowości oraz poziomów rezygnacji umów w ramach analiz zgodności planów finansowych (opierających się na założeniach zgodnych z założeniami używanymi do kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na cele wypłacalności) z ich realizacją.

W ramach kosztów jednostkowych Spółka analizuje w trybie rocznym zmiany założeń, wyjaśniając przyczynę ich zmian. Niepewność związana ze zmianami regulacyjnymi i ich wpływ na poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych analizowana jest przez Spółkę m.in. w ramach procesu ORSA, jak również w ramach osobnych analiz ad-hoc w sytuacji identyfikacji nowego ryzyka.

D.2.3 Różnice pomiędzy metodologią wyceny rezerw do celów wypłacalności a metodologią wyceny rezerw na potrzeby sprawozdań finansowych

Poniższa tabela zawiera istotne różnice pomiędzy podstawami, metodami i głównymi założeniami stosowanymi do wyceny do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdań finansowych dla wszystkich linii biznesowych:

- Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych
- Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów
- Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych

- Ubezpieczenia OC ogólnej
- Ubezpieczenia kredytu i gwarancji ubezpieczeniowej
- Ubezpieczenia świadczenia pomocy
- Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych.

Tabela D.2.2. Różnice pomiędzy podstawami, metodami i głównymi założeniami stosowanymi do wyceny do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdań finansowych dla wszystkich linii biznesowych

	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych	Wycena do celów wypłacalności
Rezerwy szkadowe	Rezerwy na szkody zgłoszone są tworzone w wysokości oszacowania wartości szkody przez likwidatorów. Rezerwa na szkody niezgłoszone jest tworzona jako dopełnienie wartości szkód zgłoszonych do przyjętego poziomu szkodowości, dla każdego miesiąca zaistnienia szkody. Rezerwa na koszty likwidacji jest ujęta na podstawie wysokości rezerw szkadowych oraz historycznych współczynników kosztów do wypłat. Brak dyskontowania rezerw.	Rezerwy na szkody zgłoszone są tworzone w wysokości oszacowania wartości szkody przez likwidatorów. Rezerwa na szkody niezgłoszone jest tworzona jako dopełnienie wartości szkód zgłoszonych do przyjętego poziomu szkodowości, dla każdego miesiąca zaistnienia szkody. Rezerwa na koszty likwidacji jest ujęta na podstawie wysokości rezerw szkadowych oraz historycznych współczynników kosztów do wypłat. Rezerwa jest pomniejszana o oczekiwane regresy, ujęte w kwocie oszacowania przez likwidatorów Użyte dyskontowanie odzwierciedlające wartość pieniądza w czasie.
Wartość oszacowanych regresów	Oczekiwane regresy są ujęte w kwocie oszacowania przez likwidatorów. Wartość ta nie wchodzi w skład rezerw techniczno-ubezpieczeniowych lecz jest ujęta w pozycji sprawozdania „Oszacowane regresy i odzyski (wartość ujemna)”.	Ujęte w BEL w kwocie oszacowania przez likwidatorów.
Rezerwa składki	Tworzona w wysokości części składki przypisanej przypadającej na następne okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana.	Uwzględnia przepływy pieniężne takie jak wypłaty świadczeń wraz z kosztami, płatności składek, zwroty składek w przypadku rezygnacji klienta z umowy ubezpieczenia, koszty związane z obsługą portfela polis, rozliczenia z reasekuratorami oraz pośrednikami ubezpieczeniowymi Przepływy pieniężne są ustalane w oparciu o wskaźniki szkodowości, wskaźniki kosztowe, wskaźniki rezygnacji z polis.
Margines ryzyka	Brak	Wyliczany uproszczoną metodą obliczania marginesu ryzyka, zgodną z Artykułem 58 a) Rozporządzenia delegowanego, wykorzystującą przybliżenia kwot przyszłych SCR-ów. Spółka stosuje metodę przybliżenia przyszłych wymogów kapitałowych w podziale na moduły i podmoduły ryzyk w podziale na linie biznesowe, dobierając niezależne nośniki ryzyk w ramach przedstawionej segmentacji.

Tabela D.2.3. Porównanie kwoty rezerw do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdań finansowych (w tys. zł)

	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych	Wycena do celów wypłacalności	Różnica
Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto skorygowane o wartość oszacowanych regresów	330 840	61 501	269 340

Wśród istotnych różnic ilościowych w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych i do celów wypłacalności Spółka wskazuje:

- Rezerwę składki na potrzeby sprawozdań finansowych rozpoznaje się w wysokości składki przypisanej przypadającej na następne okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana. W analogiczny sposób rozpoznawane są odroczone koszty akwizycji. Tymczasem najlepsze oszacowanie w części odpowiadającej rezerwie składki tworzy się w wysokości wszystkich przewidywanych przepływów, w tym w szczególności z tytułu przyszłych szkód, kosztów oraz zwrotów składek przy zerwaniach polis. Odmienne podejście prowadzi do różnych wyników. Porównując wartość najlepszego oszacowania w części odpowiadającej rezerwie składki do kwoty rezerwy składki na potrzeby sprawozdań finansowych pomniejszonej o kwotę odroczonego kosztu akwizycji otrzymamy różnicę -41 316 tys. zł.
- W wyliczeniu rezerw na cele wypłacalności uwzględnia się zwroty składek w przypadku rezygnacji klienta z umowy ubezpieczenia. Przepływy te nie są ujęte w rezerwach tworzonych na potrzeby sprawozdań finansowych. Wartość rezerw na cele wypłacalności w przypadku nieuwjęcia zwrotów składek w przypadku rezygnacji klienta jest ujęta w Tabeli nr D.2.4.
- W wyliczeniu rezerw na cele wypłacalności ujęte są koszty obsługi portfela ubezpieczeń, nieuwjęte w rezerwach tworzonych na potrzeby sprawozdań finansowych. Wartość rezerw na cele wypłacalności w przypadku nieuwzględnienia tych kosztów jest ujęta w Tabeli nr D.2.4.

Tabela D.2.4. Istotne różnice ilościowe w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (w tys. zł)

Nr	Linia biznesu	Najlepsze oszacowanie	Najlepsze oszacowanie bez zwrotów składek	Najlepsze oszacowanie bez kosztów
1	Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	4 754	2 935	4 197
2	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	8 875	3 275	7 784
7	Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	2 928	2 880	2 193
8	Ubezpieczenia OC ogólnej	234	229	167
9	Ubezpieczenia kredytu i gwarancji ubezpieczeniowej	82	82	82
11	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	27	26	20
12	Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych	43 468	7 013	37 907
	RAZEM:	60 369	16 441	52 351

D.2.4 Kwoty należne z umów reasekuracji

Wysokość kwot należnych z tytułu reasekuracji wynosi 39 654 tys. zł

Kwoty należne z umów reasekuracji są obliczane zgodnie z zapisami zawartymi przez Spółkę umów reasekuracji.

Kwoty te obliczane są oddzielnie dla rezerw składek i rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia w następujący sposób:

- a) przepływy pieniężne dotyczące rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia obejmują płatności odszkodowań i świadczeń dotyczących roszczeń uwzględnionych w rezerwach szkodowych brutto (nieuregulowanych roszczeń ubezpieczeniowych);
- b) przepływy pieniężne dotyczące rezerw składek obejmują wszystkie pozostałe płatności, wynikające z tytułów takich jak udział reasekuratora w szkodach niezaistniałych, lecz oczekiwanych, składki na udziale reasekuratora, w tym składki minimalne i depozytowe, rozliczenia prowizji reasekuracyjnej.

Wynik tego obliczenia jest dostosowywany w celu uwzględnienia oczekiwanych strat w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta. Dostosowanie to opiera się na ocenie prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez kontrahenta oraz średniej stracie z tego wynikającej (strata z tytułu niewykonania zobowiązania).

D.2.5 Istotne zmiany w założeniach

Data, na którą sporządzane jest niniejsze sprawozdanie jest pierwszą datą sprawozdawczą według przepisów systemu Solvency II, wobec czego brakuje okresu porównawczego do analizy istotnych zmian w założeniach. Ponadto Spółka rozpoczęła sprzedaż ubezpieczeń w trakcie roku 2016, wobec czego nie tworzyła rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na bilans otwarcia 2016 r. W ciągu tego roku nie było istotnych zmian w metodologii. Zmiany parametrów, które następowały w trakcie roku wynikały z gromadzenia nowych danych.

D.3 Inne zobowiązania

Strukturę innych zobowiązań Spółki na dzień 31.12.2016 uwzględniającą istotne grupy zobowiązań przedstawia poniższa tabela.

W kolumnie 'Wartość wg PSR' zaprezentowano wartości ze sprawozdania finansowego Spółki zgodnie z treścią ekonomiczną, ale bez dokonywania korekt, które byłyby konieczne w celu dostosowania tych liczb do formatu i sposobu prezentacji wymaganego w reżimie Solvency II. Suma zobowiązań w poniższej tabeli (PSR) odpowiada sumie zobowiązań ze sprawozdania finansowego Spółki.

Tabela D.3.1. Inne zobowiązania (w tys. zł)

	REF	Wartość wg PSR	Korekty prezentacyjne	Korekty wyceny	Wartość wg Solvency II
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	D.3.1	3 101	0	0	3 101
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	D.3.1	91	0	0	91
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	D.3.2	0	0	1 227	1 227
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	D.3.3	109 117	0	-109 117	0
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	D.3.4	1 038	0	0	1 038
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	D.3.5	255 010	0	-253 948	1 062
Inne zobowiązania ogółem		368 356	0	-361 787	6 569

D.3.1 Pozostałe rezerwy, inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników

W zakresie pozostałych rezerw Towarzystwo w bilansie ekonomicznym prezentuje pozostałe zobowiązania, których termin lub kwota są niepewne z wyłączeniem wykazanych w pozycji „Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników”.

W bilansie ekonomicznym Towarzystwo wycenia pozostałe rezerwy alternatywną metodą wyceny opisaną w pkt D.4

D.3.2 Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Dla celów wypłacalności Towarzystwo ujmuje i wycenia podatki odroczone stosownie do art. 15 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE).

Spółka rozpoznaje podatek odroczonego w ujęciu netto jako aktywo lub rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Podstawą do rozpoznania podatku odroczonego na bilansie ekonomicznym są dwa elementy.

Pierwszym, bazowym składnikiem jest podatek odroczonego rozpoznany w sprawozdaniu finansowym zgodnie z obowiązującymi w Towarzystwie zasadami rachunkowości.

Drugim składnikiem podatku odroczonego na bilansie ekonomicznym są różnice przejściowe (w tabeli w kolumnie korekta wyceny) pomiędzy bilansem, będącym częścią sprawozdania finansowego Towarzystwa, a bilansem ekonomicznym.

D.3.3 Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej

Podstawą do wykazania wartości zobowiązań w omawianej linii sprawozdawczej są dane uzyskane na podstawie przeprowadzonej analizy zobowiązań z tytułu reasekuracji biernej. W ramach tej analizy identyfikowane są zobowiązania przeterminowane

i nieprzeterminowane z tytułu reasekuracji biernej. Zobowiązania nieprzeterminowane z tytułu reasekuracji biernej prezentowane są w najlepszym oszacowaniu rezerw (BEL). Jeżeli w wyniku analizy wymagalności zobowiązań zidentyfikowane zostaną przeterminowane zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej, wówczas saldo takich zobowiązań prezentowane jest na bilansie ekonomicznym w ramach omawianej linii sprawozdawczej.

Towarzystwo wycenia zobowiązania z tytułu reasekuracji alternatywną metodą wyceny opisaną w pkt D.4.

W bilansie statutowym Towarzystwo wycenia zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej w wysokości oczekiwanej zapłaty.

Na dzień 31.12.2016 100% zobowiązań zostało przeniesione do BEL (korekta wyceny).

D.3.4 Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)

W zakresie pozostałych zobowiązań (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej) Towarzystwo w bilansie ekonomicznym prezentuje zobowiązania handlowe, kwoty należne pracownikom i dostawcom, których termin lub kwota są pewne.

Towarzystwo wycenia pozostałe zobowiązania alternatywną metodą wyceny opisaną w pkt D.4.

W bilansie statutowym Towarzystwo wycenia pozostałe zobowiązania w kwocie wymagającej zapłaty.

Na dzień 31.12.2016 Spółka nie identyfikowała różnicy w wycenie innych zobowiązań na potrzeby bilansu ekonomicznego w stosunku do sprawozdania finansowego.

D.3.5 Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)

W bilansie ekonomicznym w pozostałych zobowiązaniach niewykazanych w innych pozycjach Towarzystwo prezentuje głównie zobowiązania wobec Skarbu Państwa (podatki, ZUS).

Metodyka wyceny jest analogiczna jak w przypadku pozostałych zobowiązań (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej).

W pozycji tej w kolumnie „Wartość wg PSR” zostały zaprezentowane salda zobowiązań, które podlegają eliminacji w bilansie ekonomicznym w ramach korekt wyceny do wartości godziwej:

- odroczone prowizje reasekuracyjne (253 307 tys. zł)
- fundusze specjalne (w tym ZFŚS: 97 tys. zł, Fundusz Organizacyjny 543 tys. zł).

Poza powyższymi korektami wyceny, na dzień 31.12.2016 nie zidentyfikowano innych istotnych korekt w stosunku do danych wg PSR

D.4 Alternatywne metody wyceny

Metody alternatywne zostały zastosowane do pozycji bilansu ekonomicznego, dla których Spółka nie zidentyfikowała aktywnego rynku wymiany. Stanowią one ogólnie przyjęte metody wyceny i możliwe jest, przy ich zastosowaniu, uzyskanie adekwatnych wartości godziwych spełniających wymogi Ustawy i Rozporządzenia w zakresie wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

Spółka w wycenie aktywów i zobowiązań na potrzeby sprawozdawczości dla celów wypłacalności stosuje następujące alternatywne metody wyceny.

Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny

Stosowane podejście w tym zakresie to podejście kosztowe (art. 10, pkt 7, lit. c Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE)) a bieżący koszt odtworzenia uzyskiwany jest w wyniku specjalistycznej wyceny zlecanej zewnętrznemu podmiotowi raz na dwa lata. Ostatnia taka wycena została przeprowadzona dla środków trwałych w trakcie 2015 r.

Z uwagi na krótki okres działalności Spółki oraz nieistotny poziom tej linii w bilansie ekonomicznym (<1%), na dzień 31 grudnia 2016 r. przyjęto, że wartość księgowa netto ujęta w sprawozdaniu finansowym (koszt nabycia pomniejszony o skumulowaną wartość umorzenia) jest racjonalnym przybliżeniem wartości godziwej tych aktywów.

Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Depozyty są wyceniane metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Spółka przyjmuje do dyskonta bieżącą wartość stopy rynkowej wolnej od ryzyka (Interest Rate Swap, IRS) oraz, tam gdzie to zasadne, bieżącą premię za ryzyko banku – zgodnie z datą wykonywanej wyceny.

Należności i zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Wycena rozrachunków (przeterminowane należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych oraz reasekuracji biernej, pozostałe należności, zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej, pozostałe zobowiązania i rezerwy) odbywa się przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych, gdzie przepływy pieniężne ustalone są jako przewidywane wpływy i wydatki w określonym okresie w przyszłości. Stopa procentowa stosowana do dyskontowania należności to bieżąca wartość stopy rynkowej wolnej od ryzyka (IRS) powiększona o bieżącą premię za ryzyko (o ile jest zasadne).

Stopa procentowa stosowana do dyskontowania zobowiązań to bieżąca wartość stopy rynkowej wolnej od ryzyka (IRS). W przypadkach gdy ustalona w powyższy sposób wartość odbiegałaby znacząco od wartości godziwej dopuszcza się stosowanie innych stóp procentowych lub współczynników dyskontujących np. krzywych EIOPA.

W przypadku zobowiązań wycena opiera się o bieżącą wartość stopy rynkowej wolnej od ryzyka powiększoną o premię za ryzyko własne ustaloną na dzień zawarcia umowy, z której dane zobowiązanie wynika. Tak wyliczona premia za ryzyko własne nie podlega późniejszym zmianom.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne wyceniane są wg wartości nominalnej powiększonej o zarachowane odsetki, jeśli dotyczy. Ze względu na wysoki stopień płynności tych aktywów oraz ich ulokowanie w instytucjach finansowych o wysokiej wiarygodności kredytowej wycena jest racjonalnym przybliżeniem wartości godziwej.

W ramach wyznaczania wartości poszczególnych składników bilansu ekonomicznego Spółka przyjmuje uproszczenie w zakresie dyskontowania. Zgodnie z przyjętym założeniem przyjmuje się, że efekt dyskontowania kwot należności lub zobowiązań wymagalnych w terminie do sześciu miesięcy jest nieistotny.

Aktywa, dla których zastosowane zostały alternatywne metody wyceny przy ustaleniu pozycji bilansu ekonomicznego stanowią łącznie 2% sumy łącznej w Spółce. W związku z nieistotnym udziałem tej grupy aktywów oraz przyjętym założeniom Spółki odnośnie zastosowania metody ustalenia poszczególnych pozycji, szacuje się wysokie prawdopodobieństwo zbieżności wyznaczonego poziomu sumy aktywów z wartością godziwą.

D.5 WSZELKIE INNE INFORMACJE

Spółka nie posiada innych, poza wykazanymi w powyższych rozdziałach, istotnych informacji dotyczących wyceny pozycji bilansu ekonomicznego w analizowanym okresie sprawozdawczym.

E. Zarządzanie kapitałem

E.1 Środki własne

E.1.1 Zasady zarządzania środkami własnymi

Głównym celem zarządzania kapitałem jest zapewnienie pozytywnej stopy zwrotu na kapitale własnym mierzonej wskaźnikiem rentowności kapitałów własnych (ROE) oraz zapewnienie stabilności funkcjonowania Spółki z punktu widzenia jej wypłacalności, czyli:

- utrzymanie kapitału na poziomie zapewniającym niezakłócone funkcjonowanie Spółki przy danym profilu ryzyka.
- zapewnienie zgodności strategii biznesowej Spółki ze strategią zarządzania kapitałem, czyli spójność planowania kapitałowego z budżetowaniem i planami strategicznymi oraz przyjętym poziomem tolerancji na ryzyko, w tym także wymogami regulacyjnymi.
- zapewnienie wskaźnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi (SCR) w ramach systemu Solwency II powyżej limitu ustawowego oraz utrzymanie tego wskaźnika zgodnie z tolerancją na ryzyko.
- efektywne wykorzystanie kapitału, które jest zapewnione poprzez:
  - utrzymywanie kapitału niezbędnego do sfinansowania wzrostu Spółki oraz rozszerzania działalności zgodnie ze strategią biznesową Spółki uwzględniającą właściwy poziom ROE realizowanych zadań rozwojowych,
  - utrzymywanie efektywnego procesu budżetowania,
  - zapewnienie stabilnej i efektywnej kosztowo bazy kapitałowej.

Planowanie kapitałowe Spółki dotyczy poniższych horyzontów czasowych:

- krótkoterminowego (w odniesieniu do 3 miesięcy),
- średnioterminowym (w odniesieniu do 12 miesięcy),
- długoterminowego (w odniesieniu do okresu powyżej 1 roku).

Proces planowania kapitałów jest przeprowadzany nie rzadziej niż raz do roku oraz za każdym razem jeśli nastąpiły istotne zmiany w działalności Spółki (np. zmiana obowiązujących regulacji, zmiana zakresu działalności). Za realizację procesu jest odpowiedzialny Dyrektor Departamentu Finansowego, we współpracy z Dyrektorem Biura Zarządzania Ryzykiem oraz Zarządem Spółki. Towarzystwo przygotowuje założenia do przeprowadzenia symulacji przyszłych poziomów ekspozycji na ryzyko oraz poziomu kapitałów. Założenia powinny uwzględniać czynniki zewnętrzne, w tym makroekonomiczne oraz wewnętrzne, w tym przyjętą strategię rozwoju Spółki na najbliższe lata oraz poziom tolerancji na ryzyko. Zarząd Spółki i Rada Nadzorcza akceptują finalną wersję budżetu i struktury kapitałowej.

W przypadku, gdy bieżący poziom kapitałów jest nieadekwatny w stosunku do preferowanej struktury oraz wartości kapitału, Zarząd Spółki może podjąć decyzję o:

- redukcji aktywności Spółki w obszarach generujących ryzyko i/lub,
- uruchomieniu awaryjnych planów kapitałowych, o których mowa w niniejszej Strategii.

W przypadku, gdy przekroczone zostaną limity kapitałowe, Zarząd Spółki podejmuje decyzję o uruchomieniu awaryjnego planu kapitałowego. W szczególności Zarząd może rozważyć podjęcie takich działań, jak:

- zmiana strategii biznesowej Spółki w celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko i zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka, w tym ograniczenie aktywności Spółki w obszarach generujących ryzyko,
- dostosowanie polityki wypłaty dywidend,
- wystąpienie do PKO Banku Polskiego S.A. o dokapitalizowanie Spółki.

E.1.2 Informacja dotycząca struktury środków własnych

Środki własne Towarzystwa składają się wyłącznie z kapitału podstawowego - Kategoria 1. W porównaniu do bilansu otwarcia na koniec okresu sprawozdawczego tj. 31.12.2016 r. kapitał zakładowy został zwiększony o 5 milionów złotych. W tym samym czasie o kwotę 17 milionów złotych zwiększona została również nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym.

Struktura środków własnych w Spółce zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2016 r. prezentuje się następująco:

1. Kategoria 1 podstawowych środków własnych, to:

- nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami: (121 130 tys. zł)
  - opłacony kapitał zakładowy (95 000 tys. zł),
  - rezerwa uzgodnieniowa (25 449 tys. zł).

Spółka nie posiada innych kategorii środków własnych w swojej strukturze kapitałowej.

Tabela nr E.1.1. Struktura środków własnych w PKO TU (w tys. zł).

	Wartość na dzień 31.12.2016
Podstawowe środki własne – Kategoria 1	120 449
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi) – Kategoria 1	25 000
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym – Kategoria 1	70 000
Rezerwa uzgodnieniowa – Kategoria 1	25 449
Dostępne i dopuszczone środki własne (Razem Kategoria 1)	120 449

E.1.3 Różnice w wartości kapitału dla celów statutowych a celów wypłacalności

Różnice w wartości kapitału wykazywanego dla celów statutowych w porównaniu z nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną dla celów wypłacalności wynikają przede wszystkim z faktu, iż Towarzystwo podczas tworzenia bilansu statutowego stosuje politykę opartą na Ustawie o rachunkowości. Metody wyceny zawarte w ustawie w znacznym stopniu różnią się od tych stosowanych dla celów wypłacalności, które z kolei bliższe są w swojej wykładni do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Ponadto Rozporządzenie Delegowane Komisji Europejskiej z dnia 10 października 2014r. ściśle określa podejście do wyceny poszczególnych składników bilansu, wprowadzając inne metody wyceny i podziału jego składowych. Szczegółowe informacje ilościowe w zakresie korekt dla poszczególnych pozycji bilansu ekonomicznego znajdują się w rozdziale D.

Tabela E.1.2. Różnice w wartości kapitału dla celów statutowych a celów wypłacalności w PKO TU SA (w tys. zł)

	Wartość na dzień 31.12.2016
Kapitał własny wg PSR	85 744
Korekty:	34 704
Inne wartości niematerialne i prawne i zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	-10 551
Aktywowane koszty akwizycji	-229 196
Lokaty	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	-6 757
Pozostałe aktywa	-79,898
Pozostałe zobowiązania	361,787
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	-681
Środki własne wg Solvency II	120 449

E.1.4 Podsumowanie uzupełniających środków własnych

Według stanu na dzień 31.12.2016r. Towarzystwo nie posiada uzupełniających środków własnych, o których mowa w Artykule 297 Aktu Delegowanego.

E.1.5 Wyjaśnienie rezerwy uzgodnieniowej

Zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2016r. rezerwa uzgodnieniowa wyniosła 25 449 tys. zł.

Do najistotniejszych elementów składowych rezerwy uzgodnieniowej należą:

- Rezerwy techniczno ubezpieczeniowe / Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie jako najlepsze oszacowanie oraz margines ryzyka – zmiany wynikają z zastąpienia pozycji rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto w bilansie statutowym wartościami najlepszego oszacowania oraz marginesu ryzyka zgodnie z bilansem dla celów wypłacalności (zgodnie z Rozdziałem 3 Rozporządzenia Delegowanego Komisji Europejskiej z dnia 10 października 2014 r.). Ujęcie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zostało szczegółowo opisane w punkcie D.2.
- Aktywowane koszty akwizycji – różnica wynika z faktu, iż w bilansie dla celów wypłacalności wykazywane są one w wartości zero, jako koszty w części przypadającej na przyszłe okresy sprawozdawcze, zgodnie z zasadami ogólnymi wyceny przedstawionymi w art. 9 Rozporządzenia Delegowanego Komisji Europejskiej z dnia 10 października 2014 r. Należy tutaj mieć na uwadze postanowienia zawarte w MSSF 4. Podejście zostało szczegółowo opisane w punkcie D.1.1.

E.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

E.2.1 Kapitałowy wymóg wypłacalności

PKO TU do kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności stosuje wyliczenia zgodne z Formułą Standardową i nie korzysta z żadnych uproszczeń przewidzianych w ramach systemu Solvency II.

Struktura kapitałowego wymogu wypłacalności została zaprezentowana w tabeli poniżej.

Tabela nr E.2.1. Struktura kapitałowego wymogu wypłacalności w PKO TU SA (w tys. zł).

	Wartość na dzień 31.12.2016
Ryzyko rynkowe	4 163
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	6 369
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	14 111
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	25 788
Dywersyfikacja	-15 395
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	35 036
Ryzyko operacyjne	2 194
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	37 230

Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do SCR wyniósł 323,53% na 31.12.2016.

PKO TU oświadcza, iż nie złożyła wniosku do organu nadzoru dotyczącego wydania pozwolenia na stosowanie parametrów specyficznych.

E.2.2 Minimalny wymóg kapitałowy

Minimalny wymóg kapitałowy oraz jego składowe zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Tabela nr E.2.2. Minimalny wymóg kapitałowy (w tys. zł)

	Wartość na dzień 31.12.2016
Liniowy MCR	9 373
Górny próg MCR	16 753
Dolny próg MCR	9 307
Łączny MCR	9 373
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	16 009
Minimalny wymóg kapitałowy	16 009

Wskaźnik dopuszczonych środków własnych do MCR wyniósł 752,39% na 31.12.2016.

Do wyznaczenia minimalnego wymogu kapitałowego wykorzystywane są dane ze strony internetowej NPB (kurs waluty) oraz naliczenia SCR bazujące na danych aktywowym i zobowiązaniowym pochodzących z: systemu centralnego, systemu księgowego, jak również danych z planów finansowych Towarzystwa oraz strony internetowej EIOPA (struktura stóp risk-free oraz symmetric adjustment).

E.3 Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

PKO TU oświadcza, iż nie korzysta z podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.4 Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

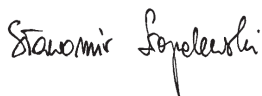
PKO TU oświadcza, iż nie korzysta z modelu wewnętrznego do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.5 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

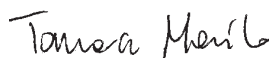
PKO TU oświadcza zgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym oraz kapitałowym wymogiem wypłacalności.

E.6 Wszelkie inne informacje

PKO TU oświadcza, iż nie posiada innych, poza wykazanymi w powyższych rozdziałach, istotnych informacji dotyczących zarządzania kapitałem w analizowanym okresie sprawozdawczym.

Sławomir Łopalewski
Prezes Zarządu

Tomasz Mańko
Członek Zarządu

Leszek Skop
Członek Zarządu

Warszawa, dnia 16 maja 2017 roku

Sprawozdanie sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku i za rok obrotowy zakończony tego dnia.

Załączniki – roczne dane i informacje ilościowe

1. S.02.01.02 – Pozycje bilansowe	68
2. S.05.01.02 – Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych	71
3. S.17.01.02 – Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	75
4. S.19.01.21 – Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych	79
5. S.23.01.01 – Środki własne	82
6. S.25.01.21 – Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową	85
7. S.28.01.01 – Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	86

S.02.01.02

Bilans

Aktywa		Wartość bilansowa wg Wyłączalność II
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	0
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	1 781
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	147 727
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	0
Akcje i udziały	R0100	0
Akcje i udziały – notowane	R0110	0
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Dłużne papiery wartościowe	R0130	145 472
Obligacje państwowe	R0140	145 472
Obligacje korporacyjne	R0150	0
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	0
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	2 255
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polis	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	39 654
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	39 654
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	31 529
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	8 124
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	0

Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	0
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	0
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	0
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	9
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	0
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	29
Aktywa ogółem	R0500	189 200

Zobowiązania		Wartość bilansowa wg Wypłacalność II C0010
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	61 501
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	47 571
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	46 740
Margines ryzyka	R0550	832
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	13 930
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	13 630
Margines ryzyka	R0590	300
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	0

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	0
Margines ryzyka	R0680	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	0
Margines ryzyka	R0720	0
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	3 101
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	91
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	1 277
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	0
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	0
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	1 038
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	1 062
Zobowiązania ogółem	R0900	68 070
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	121 130

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych

Składki przypisane		Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna proporcjonalna)								
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	51 190	69 778	0	0	0	0	8 313	682	60
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130									
Udział zakładu reasekuracji	R0140	43 508	59 303	0	0	0	0	246	0	0
Netto	R0200	7 682	10 475	0	0	0	0	8 067	682	60
Składki zarobione										
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	4 649	6 382	0	0	0	0	3 413	238	58
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230									
Udział zakładu reasekuracji	R0240	3 952	5 417	0	0	0	0	246	0	0
Netto	R0300	697	965	0	0	0	0	3 167	238	58
Odszkodowania i świadczenia										
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	173	223	0	0	0	0	1 553	73	23
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330									

Udział zakładu reasekuracji	R0340	147	189	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0400	26	34	0	0	0	0	1 553	73	23
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych										
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430									
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R0550	1 166	1 567	0	0	0	0	7 640	515	92
Pozostałe koszty	R1200									
Koszty ogółem	R1300									

Składki przypisane		Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna proporcjonalna)			Linie biznesowe w odniesieniu do: reasekuracja czynna nieproporcjonalna				Ogółem
		Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Ubezpieczenia zdrowotne	Pozostałe ubezpieczenia osobowe	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia majątkowe	
		C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	0	68	235 585					365 676
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	0	0	0					0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130				0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0140	0	24	200 171	0	0	0	0	303 252
Netto	R0200	0	44	35 414	0	0	0	0	62 424

Składki zarobione									
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	0	22	21 805					36 567
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	0	0	0					0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230				0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0240	0	8	18 467	0	0	0	0	28 089
Netto	R0300	0	14	3 339	0	0	0	0	8 478
Odszkodowania i świadczenia									
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	0	5	738					2 788
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	0	0	0					0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330				0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0340	0	5	621	0	0	0	0	963
Netto	R0400	0	0	116	0	0	0	0	1 825
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych									
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0					0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0	0	0					0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430				0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R0550	0	32	5 202	0	0	0	0	16 215
Pozostałe koszty	R1200								0
Koszty ogółem	R1300								16 215

		Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie						zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie		Ogółem
		Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	
Brutto	R1410	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1420	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Składki zarobione										
Brutto	R1510	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1520	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1600	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odszkodowania i świadczenia										
Brutto	R1610	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1620	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1700	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubebezpieczeniowych										
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1720	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R1900	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe koszty	R2500									0
Koszty ogółem	R2600									0

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna proporcjonalna								
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka										
Najlepsze oszacowanie										
Rezerwy składek										
Brutto	R0060	4 571	8 638	0	0	0	0	2 374	202	58
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140	2 364	5 421	0	0	0	0	256	0	0
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto	R0150	2 207	3 216	0	0	0	0	2 118	202	58
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia										
Brutto	R0160	184	237	0	0	0	0	555	32	25

Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240	148	191	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie netto dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia	R0250	36	46	0	0	0	0	555	32	25
Łączna kwota najlepszego oszacowania brutto	R0260	4 754	8 875	0	0	0	0	2 928	234	82
Łączna kwota najlepszego oszacowania netto	R0270	2 243	3 263	0	0	0	0	2 673	234	82
Margines ryzyka	R0280	122	178	0	0	0	0	146	13	4
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych										
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem										
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0320	4 877	9 053	0	0	0	0	3 075	247	87
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330	2 512	5 612	0	0	0	0	256	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340	2 365	3 440	0	0	0	0	2 819	247	87

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna proporcjonalna			Reasekuracja czynna nieproporcjonalna				Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
		Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	
		C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka									
Najlepsze oszacowanie									
Rezerwy składek									
Brutto	R0060	0	21	42 733	0	0	0	0	58 596
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140	0	10	30 670	0	0	0	0	38 721
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto	R0150	0	12	12 063	0	0	0	0	19 875
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia									
Brutto	R0160	0	5	735	0	0	0	0	1 773

Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240	0	5	589	0	0	0	0	933
Najlepsze oszacowanie netto dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia	R0250	0	0	146	0	0	0	0	840
Łączna kwota najlepszego oszacowania brutto	R0260	0	27	43 468	0	0	0	0	60 369
Łączna kwota najlepszego oszacowania netto	R0270	0	12	12 209	0	0	0	0	20 715
Margines ryzyka	R0280	0	1	668	0	0	0	0	1 132
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych									
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem									
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0320	0	27	44 136	0	0	0	0	61 501
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330	0	15	31 259	0	0	0	0	39 654
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340	0	13	12 877	0	0	0	0	21 847

S.19.01.21

Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Rok szkody/ rok zawarcia umowy

Z0010

1 – Rok zajścia szkody

	Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (na zasadzie niekumulatywnej)											
	(wartość bezwzględna)	Rok zmiany										
	Rok	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110
Wcześniejsze lata	R0100											0
N-9	R0160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
N-8	R0170	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
N-7	R0180	0	0	0	0	0	0	0	0			
N-6	R0190	0	0	0	0	0	0	0				
N-5	R0200	0	0	0	0	0	0					
N-4	R0210	0	0	0	0	0						
N-3	R0220	0	0	0	0							
N-2	R0230	0	0	0								
N-1	R0240	0	0									
N	R0250	1 194										

Niezdyskontowane najlepsze oszacowanie dla rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto												
(wartość bezwzględna)		Rok zmiany										
Rok		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
		C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300
Wcześniejsze lata	R0100											0
N-9	R0160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
N-8	R0170	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
N-7	R0180	0	0	0	0	0	0	0	0			
N-6	R0190	0	0	0	0	0	0	0				
N-5	R0200	0	0	0	0	0	0					
N-4	R0210	0	0	0	0	0						
N-3	R0220	0	0	0	0							
N-2	R0230	0	0	0								
N-1	R0240	0	0									
N	R0250	1 773										

		W bieżącym roku
		C0170
	R0100	0
	R0160	0
	R0170	0
	R0180	0
	R0190	0
	R0200	0
	R0210	0
	R0220	0
	R0230	0
	R0240	0
	R0250	1 194
Ogółem	R0260	1 194

Suma lat (skumulowana)
C0180
0
0
0
0
0
0
0
0
0
0
1 194
1 194

		Koniec roku (dane zdyskontowane)
		C0360
	R0100	0
	R0160	0
	R0170	0
	R0180	0
	R0190	0
	R0200	0
	R0210	0
	R0220	0
	R0230	0
	R0240	0
	R0250	1 773
Ogółem	R0260	1 773

Środki własne

		Ogółem	Kategoria 1 – nieograniczone	Kategoria 1 – ograniczone	Kategoria 2	Kategoria 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35						
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	25 000	25 000		0	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030	70 000	70 000		0	
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	0	0		0	
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	0		0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	R0070	0	0			
Akcje uprzywilejowane	R0090	0		0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	0		0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	25 449	25 449			
Zobowiązania podporządkowane	R0140	0		0	0	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	0				0
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0	0	0	0	0
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220	0				
Odliczenia						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0	0	0	0	0

Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	120 449	120 449	0	0	0
Uzupełniające środki własne						
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	0			0	
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	0			0	
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	0			0	0
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0			0	0
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	0			0	
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0			0	
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	0			0	0
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0			0	0
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	0			0	0
Dostępne i dopuszczone środki własne						
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	120 449	120 449	0	0	0
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	120 449	120 449	0	0	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	120 449	120 449	0	0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	120 449	120 449	0	0	
SCR	R0580	37 230				
MCR	R0600	16 009				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	323,53%				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	752,39%				

		C0060
Rezerwa uzgodnieniowa		
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	121 130
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	681
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	95 000
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	25 449
Oczekiwane zyski		
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	7 057
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	7 057

S.25.01.21

Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0110	C0080	C0090
Ryzyko rynkowe	R0010	4 163		brak
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	6 369		
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie	R0030	0	brak	brak
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	14 111	brak	brak
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	25 788	brak	brak
Dywersyfikacja	R0060	-15 395		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	35 036		

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności		C0100
Ryzyko operacyjne	R0130	2 194
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	0
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	37 230
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	37 230
Inne informacje na temat SCR		
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

S.28.01.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie		
		C0010
MCRNL Wynik	R0010	9 373

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno- ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
		C0020	C0030
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	2 243	7 682
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	3 263	10 475
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	0	0
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	0	0
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	0	0
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna	R0080	2 673	8 067
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	234	682
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	82	60
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	0	0
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	12	44
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	12 209	35 414
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0	0

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie		
		C0040
MCRL Wynik	R0200	0

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno- ubebezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
		C0050	C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	0	
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240		
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		0

Ogólne obliczenie MCR		
		C0070
Liniowy MCR	R0300	9 373
SCR	R0310	37 230
Górny próg MCR	R0320	16 753
Dolny próg MCR	R0330	9 307
Łączny MCR	R0340	9 373
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	16 009
		C0070
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	16 009